LITH.BIBL.SERVICE
1132 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL.61833

11168

DARBININKAS

L NR. 3. | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 12, 1965 | 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. | 10 CENTŲ

Švietimo rėmimu atgyja privatinės mokyklos rėmimas

Nuo sunkiai pataisomų užsienio reikalų dėmesys vis daugiau kreipiamas į vdaus reikalus — švietimą, kovą su skurdu, mediciniņę globą, streikus

Prezidentui Johnsonui sausio 4 pakalbėjus apie sustiprintą valstybės paramą švietimo reikalam, iš naujo atgijo ir privatinės mokyklos rėmimas.

Kongresmanas **James J. Delaney** (Queens d.) naujo Kongreso pačioje pradžioje atnaujino savo siūlymą (Junior GI Bill of Rights) skirti po 20 dol. metinės paramos besimokančiam, ar jis būtų pasirinkęs viešąją ar privatinę mokyklą.

Kongresmanas **Hugh L. Carey** (Brooklyno d.) pasiūlė aprūpinti visus mokinius vadovėliais — matematikos, geografijos, istorijos, naujųjų kalbų ir kt.

Prezidento projektuose esą numatyta paremti tuos iš privatinių mokyklų, kurie tam tikrus kursus lanko viešojoj mokykloj; paremti visas mokyklas, kurios yra numatytos kovos su skurdu uždaviniam; aprūpinti visas mokyklas laboratorijos reikmenim.

Tie, kurie lig šiol buvo griežtai prieš paramą privatinėm mokyklom, dabar norėtų, kad pastaroji parama būtų skiriama ne tiesiai mokyklom, bet per valstijas. Jie tikis, The Tablet tvirtinimu, kad didžiojoj daly valstijų privatinės mokyklos tokiu būdu nesusilauktų paramos.

Atakuojamas ir senasis argumentas, kad privatinės mokyklos negalinčios būti remiamos, nes tai būtų prieš konstituciją, kuri neleidžianti remti kurios nors religijos. Konstitucija parėmė ir vyr. teismas, kurio sprendimas maldos reikalu buvo pagrindas pašalinti maldą iš viešosios mokyklos. Šį argumentą **D. Lawrence** (H. Tribune) ėmė atakuoti iš naujos pusės. Jis atkreipė dėmesį, kad Amerikos Balsas, finansuojamas valstybės pinigais, kiekvieną sekmadienį duoda religines programas rytų Europos, vidurinių rytų, Afrikos, lotynų Amerikos ir pietų Azijos tautom. **Jeigu Amerikos Balsas vartoja valstybės pinigus religijom skleisti visame pasaulyje, ir tai nelaikoma nusikaltimu konstitucijai, tai klaidingas yra vyriausio teismo aiškinimas ir apie konstitucijos pirmo papildymo prasmę.** Viešajai opinijai tai jau seniai esą žinoma.

Su švietimo klausimu sykiu atgyja vis aštriau ir protestai prieš Amerikos moralinį žlugdymą, proteguojant pornografiją vyriausio teismo autoritetu.

TARP KATALIKŲ: irgi ekstremistai?

Negrai ir rasė, Vatikano susirinkimas ir liberalizmas, Vietnamas ir prezidentas Diem — toki klausimai paaštrėjo ir tarp Amerikos katalikų, kiek tai matyt iš spaudos.

Ramparts žurnalas kalba vis "katalikų" vardu, "nepriklausomos katalikų akcijos" vardu, kritikuodamas goldvaterizmą ir konservatizmą, kaltindamas vyskupus ir kunigus, kad jie per mažai kalba apie rasinį teisingumą, per mažai smerkia buvusį prezidentą Diem ir su juo susijusią kardinolo Spellmano veiklą...

Tos krypties kitas reiškinys: Notre Dame universiteto naujųjų amžių istorijos dėstytojas dr. Vincent P. DeSantis katalikų istorikų sąjungos suvažiavime kritikavo Amerikos vyskupus ir kunigus, kam jie nestojo aiškion opozicijon prieš 1950-54 sen. McCarthy ir jo metodus... Tai lyg ir perkėlimas Amerikos vyskupam kaltinimo, kuris buvo taikomas taip neseniai popiežiui Pijui XII, kam jis nestojęs aiškion pozicijon prieš Hitlerio politiką žydų atžvilgiu.

Šios krypties tonas agresinis, ofenzyvinis. Kitos krypties reiškinių skelbia **The Tablet** Tai lyg gynimasis nuo pirmųjų. Antai Washingtono vyskupas augziliaras **Philip M. Hannan** atkirto anam istorijos profesoriui: esą vyskupai ir kunigai laiko katalikus pasauliečius užtenkamai subrendusius ir žinančius, kaip orientuotis politikoje be vyskupų ir kunigų direktyvų... Vyskupas taip pat įspėjo, kad buvo didelio spaudimo kunigam bei vyskupam įsijungti į akciją prieš velionį prezidentą Diem kaip prieš pagrindinę kliūtį komunizmui nugalėti..

O Rochesterio vyskupas **James E. Kearny** naujų metų ganytojiniame laiške įspėjo apie ekstremizmą religinėje srityje: esą ekstremistiniai rašytojai apie ekumenizmą siekia sugriauti bažnytinio gyvenimo tradicijas; naujieji ekstremistiniai teologai reikalauja susiaurinti herezijos supratimą; sušvelninti nuodėmės supratimą; ekstremistai liturgijos rašytojai reikalauja sumažinti pagarbą Dievo Motinai ir šventiesiem. Padėtį pasunkinąs tas faktas, kad šitas ekstremizmas visada randąs spaudos palankumą... Kaip protestą prieš tos rūšies ekstremizmą vyskupas paaukojo metus Dievo Motinos garbei...

Tai keli ženklai tos idėjų ir nuotaikų maišaties tarp katalikų. Tokius reiškinius tenka registruoti ir stebėti, kiek juose reiškiasi konservatyvumas ir susenėjimas, kiek nauja dvasia, reikalaujanti naujų formų naujiem pergyvenimam, kiek juose reiškiasi ir ateistinio liberalizmo įtaka įsisunkusi į katalikų galvojimą, ar norinti katalikus paversti savo politikos įran' kiais.

AZIJOJE: laikas tik tam, kad spėtum pasitraukti?

Konfliktas tarp Vietnamo vyriausybės, kariuomenės ir Amerikos baigtas: sausio 10 kariuomenė sutiko grąžinti valdžią civilinei vyriausybei, paleido 5 vyriausybės narius iš kalėjimo, sutiko paleisti 50 politikų; Amerika sutiko padidinti karinę pagalbą kovai su komunistais. Nėra patikrintas gandas, kad gen. Taylor reikalavęs iš gen. Khanh išvykti iš Vietnamo. Nėra aiški dabar ir budistų laikysena.

Tikroji padėtis Vietname taip pat neaiški. Ypačiai vertinimai vienas kitam prieštarauja. Vyriausybė, sako **C.L. Sulzberger** (Times) skelbia optimistinius pareiškimus, bet jis pats vertina, kad katastrofa gulanti mum ant kulnų ir žiūrinti į akis. Prieš metus dar buvę galima galvoti apie karo išplėtimą ir apie derybas dėl neutralumo. Dabar Amerika esanti praradusi prestižą, ir derybose jos pozicija būtų silpna. Mėginimas derėtis nieko nedavęs. Sulzbergeris kalba tik apie galimas slaptas derybas, kurios duotų laiko Amerikai pasitraukti į Thailandą ir sukurti naują užtvanką prieš kom. Kiniją; o gal per tą laiką pasikeistų ir Indonezijos politika...

Pasitraukimą **R. Drummondas** (H. Tribune) sudramatina. Esą Vietnamo atidavimas reikštų ne 14 mil. vietnamiečių perleidimą komunistų kontrolei, bet 200 mil. perleidimą spinduliu 1000 mylių nuo Pietų Vietnamo; tai reikštų Amerikos apsaugos linijos atstūmimą į Havajus.

TARP RUSIJOS IR KINIJOS

Porą paskutinių savaičių įtampa padidėjo prie Kinijos-Rusijos sienos Amur ir Ussuri upių santakoje. Iš abiejų pusių sutelkta kariuomenės. Pirmieji telkti pradėjo kinai.

— **Australija** šiemet organizuoja didžiausią imigraciją — 150,000. Viso gyventojų esą apie 11,5 mil. Pusė visų imigrantų yra anglai, toliau eina italai ir graikai.

— **Mississippi** sausio 11 vėl pašaukti į teismą 21 kaltinamieji dėl 3 pilietinių teisių kovotojų užmušimo. Du iš kaltinamųjų prisipažino dalyvavę žudyme.

IŠ NEWARKO ŠEŠTADIENIO: tarp dr. R. Šomkaitės ir S. Kontrimo stovi J. Kralikauskas, kuris P. Jurkaus Donelaičio portretą nupirko šeštadieninei mokyklai (apr. 5 pusl.). Nuotr. V. Maželio.

DE GAULLE: į Europą iki Uralo?

Prancūzija sustiprino aktyvumą ryšiam su komunistiniais režimais. Iš Maskvos grįžo informacijos ministeris, pasirašęs sutartį su Sovietais dėl radijo ir televizijos bendradarbiavimo. Rumunijos užsienių ministeris Paryžiuje sausio 11 pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo sutartį; numatoma taip pat ūkinė sutartis. Vengrijos užsienių reikalų ministeris Janos Peter sausio 11 taip pat atvyko į Paryžių. Kalbama iš naujo apie senos de Gaulle svajonės vykdymą Europoje — apie Europos sąjungos iki Uralo sukūrimą.

Kitą antradienį į Paryžių vyksta ir Vokietijos kancleris Erhardas. Bet jis iš anksto pasiskelbė, kad neprisiimsiąs jokių įsipareigojimų Prancūzijai, kurie nebūtų priimtini Amerikai.

KONGE: Adoula prieš Tshombę?

Adoula, buvęs Kongo ministeris pirmininkas, dabar neina jokių valdžios pareigų. Bet jis pasiskelbė spaudoje: Tshombe turi iš valdžios ir politinio gyvenimo pasitraukti; tada bus galimos derybos su vadinamais sukilėliais.

— **Amerikos žydai** siekia, kad 1965 vajus duotų 10 mil. pajamų.

— **Medikų sąjunga,** norėdamas išvengti valstybinės medicinos globos vyresniojo amžiaus asmenim, sausio 9 pasiūlė tik valstybės remiamą tokią privatinę globą.

— **Valstybės departamentas** sausio 9 paskelbė, kad prieš mėnesį Egipte nušautas amerikiečių naftos kompanijos lėktuvas nebuvo paklausęs signalo nusileisti.

— **Atstovas Kohleris,** grįžęs į Maskvą, sausio 9 pareiškė nebūsiąs nustebintas, jei prez. L. Johnsonas susitiksiąs su Sovietų vadais.

— **Respublikonų tarpe** daug kalbama dėl naujo tautinio komiteto pirmininko. Skelbiama, kad vietoj Dean Burch būsiąs išrinktas Ohio valstybės respublikonų pirmininkas Ray C. Bliss. Bet jis pareiškė, kad tesutiks būti pirmininku tik tata, jei bus siūlomas paties Goldwaterio ir turės jo pilną paramą.

Sukarno iš JT jau pasitraukė

Indonezija sausio 7 oficialiai paskelbė pasitraukianti iš Jungtinių Tautų.

Kinijos spauda sausio 10 parėmė Indonezijos pasitraukimą ir ragino sudaryti naują bloką prieš J. Tautas, kurios esančios popierinis tigras.

Sovietai, nors nepritarė Indonezijos pasitraukimui, bet paskelbė ir toliau remsią Indoneziją.

Laukiama dabar Indonezijos agresijos prieš Malaysiją. Indonezija turi 250,000 kariuomenės, Malaysia 20,000. Anglai čia gali duoti 50,000.

IŠ J. TAUTŲ NARVO ISSILAUŽĖS: Sukarno, kaip jį vaizduoja dailininkas ir kaip fotografas.

SOVIETAI: kaltina JAV, atmeta namie liberalizaciją

Sovietų Pravda sausio 10 paskelbė kaltinimus Amerikai, kad ji iš Jungtinėse Tautose esančių delegacijų padaro sau pelno 67 milijonus metam. Tai esą daugiau, nei Amerika sumoka Jungtinėm Tautom išlaikyti.

Amerikos informacija paskelbė Jungt. Tautų duomenis, pagal kuriuos Amerika sumoka Jungt. Tautų įvairiom įstaigom ir reikalam metam 170 mil.; Amerika neima mokesčio už J. Tautų pastatą, neima nuosavybės mokesčio už atstovybių namus, nei už atstovybių automobilius. Amerikos ūkis susilaukia iš atstovybių 82 mil., tad Amerikai yra gryno nuostolio 90 mil.

Pravda paskelbė kaltinimus, kad nukreiptų akis nuo savo nemokamos skolos Jungt. Tautom ir priverstų Ameriką aiškintis.

SOVIETUOSE: jokios liberalizacijos...

Sovietų Pravda sausio 9 vedamajame įspėjo, kad rašytojam ir artistam nebus duodama daugiau laisvės. Iš naujo laikraštis pasisakė prieš "formalizmą; pasmerkė bet kokį "nukrypimą nuo realizmo". Įspėjo, kad negali būti "jokios koegzistencijos" ideologinėje srityje; negali būti "jokių nuolaidų ar kompromisų... su ideologinėm klaidom". Taigi jokios "liberalizacijos" artistam ir rašytojam. Times korespondentas vertina, kad šiuo naujų valdovų pareiškimu sugriautos viltys, jog su naujais žmonėm keisis ir režimas.

Jei Oswaldas būtų teisiamas...

Chicagos teisininkė Alfredda Scobey paskelbė savo pastabas dėl Warreno komisijos raporto apie prezidento nužudymą. Ji žiūrėjo į raportą, kiek juo galima būtų remtis, jei Oswaldas būtų gyvas ir būtų teisiamas. Pirmiausia, jos tvirtinimu, nesą federalinio įstatymo, kuris liestų prezidento nužudymą, tad Oswaldas turėtų būti teisiamas pagals Texas įstatymus. O Texas įstatymai atmeta liudijimus teisiamojo žmonos. Tokiu atveju atkristų Marinos liudijimai, kuriais komisija daugiausia ir rėmėsi, kaltę priskirdama Oswaldui. Be jos liudijimų beliktų tik parodymas liudininko, kuris matęs asmenį lange, panašų į Oswaldą. To būtų per mažai kaltei įrodyti.

Jei lazdą atsuka antru galu...

Rinkimuose išgarsėjo kaltinimas "ekstremizmu". Sen. Goldwateris buvo ekstremistas, nes jis pasisakė prieš mediciniņę globą senesnio amžiaus asmenim, pasisakė prieš pilietinių teisių įstatymą ir t.t. Labiausiai tuo kaltino Goldwaterį senatorius H.H. Humphrey. Dabar, kai H.H.H. tapo viceprezidentu, tai jo vietoj demokratai išsirinko, tais pačiais matais matuojant, ... "ekstremistą" sen. Russell Long. H. Tribune skaitytojas tuojau sugavo H. H. H. kalbos stilių, taikytą Goldwateriui, ir atsiliepė:

Demokratai balsavo už pilietinių teisių įstatymą, tiktai R. Long ne; demokratai balsavo už pilietinių teisių įstatymo filibusterio panaikinimą, tiktai Long ne; demokratai balsavo už mediciniņę globą, tiktai Long ne; demokratai balsavo už atominių bandymų panaikinimą, tiktai Long ne...

AMERIKOJE SILPSTA CIGAREČIŲ MADA?

Amerikoje nuo 1962 metų sumažėjo 7 procentais cigaretes rūkančių vyrų skaičius: rūkė 59 procentai, rūko 52; moterų rūkė 31 proc., rūko 28. Tačiau ir 1965 numatoma mirsiant nuo cigarečių bent 125,000 amerikiečių.

ŠNIPAS — NEŠNIPAS?

Robert Glenn Thompson 29 metų, iš L.I., sausio 7 suimtas kaip Sovietų šnipas. Būdamas aviacijoje Berlyne ir dirbdamas apklausinėjimo skyriuje, jis 1957-63 perdavęs sovietam informacijas ir už tai gavęs 1700 dol. Dabar jis turėjo gazolino stotį ir suimtas gynėsi nebuvęs šnipas. FBI žiniom, jis buvo verbuotas Berlyne ir ryšius palaikęs su Sovietų atstovybės patarėju B.V. Karpovičium, kuriam buvo įsakyta dingti iš Amerikos.

— **Jungtinėm Tautom** šią savaitę sumoka skolą nacionalinė Kinija, ir ji galės neprarasti balso. Komunistiniai kraštai sumokėjo tik labai mažas sumas. Pvz. Sovietai vietoj 62 milijonų tesumokėjo 1.3 mil. Iš komunistinių kraštų visą skolą sumokėjo tik Bulgarija.

— **Prezidentas** šią savaitę perduos Kongresui 4 įstatymų projektus: švietimo, imigracijos, medicininės globos vyresnio amžiaus asmenim, erdvių tyrimo.

— **Prez. Johnsonas** mokyklų reikalam paprašė Kongresą 1.5 bilijono. Per 4 metus švietimo reikalam būsią skirta 10-15 bil.

— **Kard. Wyszynskis** sausio 10 kaltino Lenkijos komunistinę vyriausybę, kad eilė metų neleidžia statyti bažnyčių.

— **Sovietai** išėmė iš apyvartos Sovietų Sąjungos partijos istorijos pirmą tomą, kuriame yra garbinamas Chruščiovas.

— **Sovietų** min. pirm. Kosyginas lankysis Londone pavasarį. Apie lankymąsi Amerikoje nieko neskelbiama.

— **Cambodijos** Sihanouk sausio 10 paskelbė Ameriką savo priešu Nr. 1.

— **Uostų darbininkai** sausio 11 pradėjo streiką nuo Maino iki Texas — viso 60,000. Viena streiko diena New Yorkui duoda 1,2 mil dol. nuostolių.

— **Kongreso komisija,** tyrusi 1963 balandžio 10 nuskendusio povandeninio laivo Thresher bylą, kaltę priskyrė laivyno vadovybei, kuri žinojo trūkumus ir betgi išleido laivą į vandenis. Žuvo tada 129.

Žmogaus teisių gerbimo amžiuje

Vaikas buvo valdžios nusavintas

Vakaruose daug kalbama apie laisvių didėjimą komunistinėje Jugoslavijoje, apie asmeninių teisių augantį gerbimą. Ką tai praktiškai reiškia, informavo Caritas organizacijos biuras, įsikūręs Muencheno geležinkelio stotyje (Deutsche Zeitung 1964 Nr. 268).

—•—

Lapkričio 4 į katalikų šalpos organizacijos Caritas misiją geležinkelio stotyje atvyko jauna pora ir papasakojo savo istoriją.

Jis, Milovan Hajmerl, buvo gimęs 1934 rugpiūčio 14 Nis mieste, Jugoslavijoje. Jo tėvai Johann ir Anna Maria Hajmerl, kilę iš Vokietijos ir buvo atvykę į Nis prieš karą. Po karo jie buvo priversti priimti Jugoslavijos pilietybę. Jų sūnus, minėtas Milovan, gimęs jau Jugoslavijoje, 1956 vedė Emilie Stankowitz, gimusią 1938 Jugoslavijoje.

Kai šiai jaunai šeimai nebuvo leista iš Jugoslavijos išvykti, 1962 kovo mėn. Milovan, vienas, slaptai perėjo sieną pro Triestą ir atvyko į Vokietiją. Po poros metų tuo pat keliu jo žmona atvyko į Vokietiją su sūneliu Zoran, kuris buvo gimęs 1957. Įrodęs savo vokišką tautybę, Milovanas gavo sau ir savo šeimai Vokietijos pilietybę ir vokiškus pasus.

Tėvai buvo likę Nis, Jugoslavijoje. Aplankyti vaikus Vokietijoje jie negavo leidimo. Tada Milovano žmona su sūneliu pasiryžo aplankyti pati vyro tėvus. Gavo Jugoslavijos vizą 30 dienų, perėjo sieną 1964 liepos 23. Sienos kontrolė dėjo antspaudą ant paso, ir . . . praėjus vizos terminui, vyras nesulaukė nei žmonos nei vaiko. Siuntė telegramas į Jugoslaviją tėvam. Jokio atsakymo. Vietinės valdžios įstaiga patarė Milovanui pačiam nuvažiuoti. Taip patartas, Milovanas 1964 rugsėjo 17 išvyko. savo automobiliu į Nis.

Nei pas savo tėvus nei pas žmonos tėvus nerado žmonos nei sūnaus. Kreipėsi į policiją. Ten jam pasakė, kad žmona ir vaikas gavo jugoslavų dokumentus ir išleisti į Vokietiją. Jis turįs telegrama iškviesti žmoną ir sūnų atgal į Nis. Milovanas atsisakė. Paskiau jis sužinojo, kad policija pasiuntė telegramą jo vardu.

Nis vėl susitiko visa šeima. Jiem čia buvo pareikšta, kad jie esą Jugoslavijos piliečiai ir turi liktis Jugoslavijoje, Milovaną dar pakaltino, kad jis buvęs Jugoslavijoje jau kovo mėnesį ir čia vykdęs šnipinėjimo darbus. Jo paaiškinimo, kad tegul kreipiasi į jo darbo įstaigą Vokietijoje, tada patirs, jog kaltinimas yra be pagrindo, visai nepaisė. Milovanas 1964 spalio 16 buvo suimtas, kalėjime laikomas, daug sykių mušamas, aštuonias dienas buvo laikytas kalėjime be maisto. Iš jo vis reikalavo pasirašyti pareiškimą, kad jis atsisako Vokietijos pilietybės. Advokato dėka betgi jam pasisekė iš kalėjimo išsivaduoti. Tada leidimą išvykti iš Jugoslavijos sutiko duoti tik tėvam. Vaikas iš tėvų buvo atimtas ir nesakė kur išgabentas. Tik pareiškė tėvam: jie gaus vaiką atgal, jei sutiks pasilikti Jugoslavijoje. Automobilis ir likę pinigai buvo sukonfiskuoti.

Tokią istoriją Caritas vedėjas perdavė savo viršininkam, o laikraštis "Sueddeutsche Zeitung kreipėsi į Jugoslavijos konsulatą paaiškinimo. Tas, susisiekęs su savo viršininkais Bonnoje, atsakė: Jugoslavija bėglius laiko savo piliečiais, kol jie oficialiai nėra atleisti nuo pilietybės; kad vaikai iki 14 metų būtų atleisti nuo pilietybės, turi vienas iš tėvų oficialiai prašyti. Ką Vokietija padarė savo piliečiui apginti, laikraštis nepainformavo.

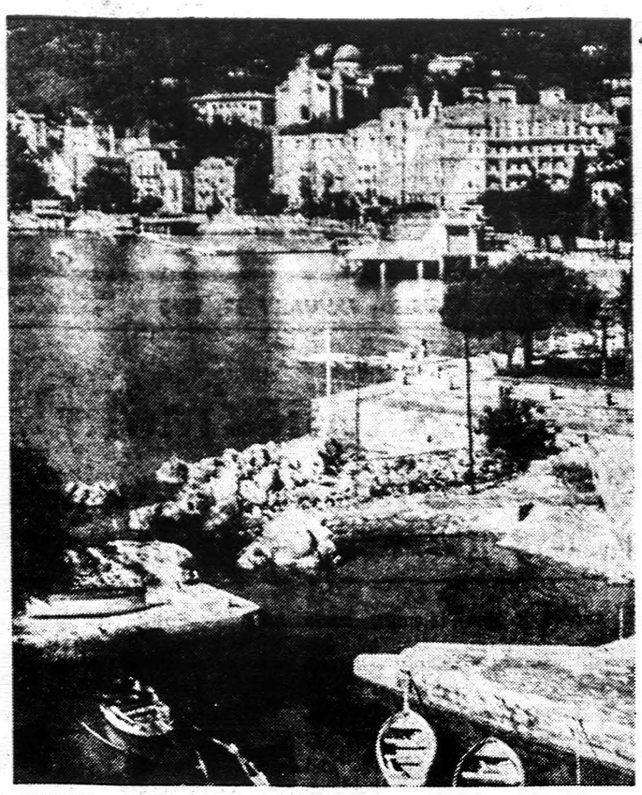

OPATIJA, Jugoslavijos uostas prie Adrijos, kur neįsileidžiama svetimtaučių turistų.

MIESTELYJE prie šulinio serbės moterys aptaria savo rūpesčius.

AR ŽINAI, KAD

Žemės pluta yra 10-15 mylių storio. Dažnai dukartu pluta storesnė kontinento teritorijoje nei po vandenyno dugnu. Ir vandenyne ne vienodo storumo — Atlante prie Halifaxo apie 10 mylių, prie šv. Lauryo įlankos ar Newfoundlando triskart tiek.

— **Prezidentas Johnsonas** vis dažnai vartoja žodžius "Didžioji bendruomenė". Jis siekia ją sukurti. Pirmasis tuos pačius žodžius pavartojo Graham Wallas anglų fabijaninės krypties socialistas, savo knygoje "The Great Society" 1914.

KADA NEGRŲ KOVA AMERIKOJE ARTIMESNĖ UŽ LIETUVIŲ PERSEKIOJIMĄ LIETUVOJE

SPAUDA

Lietuvių čia auganti bei studijuojanti karta įsijungia į šios vietos ir šio laiko problemas. Gerai, jei žmonės nėra tom problemom abejingi, jei nesitenkina asmeninės karjeros reikalais. Bet gali atsitikti, kad per didelį susirūpinimą amerikinio ar visuotinio gyvenimo klausimais neliks dėmesio lietuviško gyvenimo klausimam. Tai yra pastebėję savo tarpe ateitininkai ir ėmėsi svarstyti viešai.

Kur ateitininkai savo pajėgas kreipdavo praeityje ir kur kreipia dabar:

Draugas gruodžio 24 primine ateitininkų istorinę rolę: "Lig šiol mes visi akcentuodavome, kad ateitininkija lietuvių tautoje tuo ir yra reikšminga, kad ji organizacinėje savo veikloje vis dirbdavo tai, kas vienu ar kitu laikotarpiu reikėjo labiausiai pabrėžti religine ir tautine prasme. Sakysim, ateitininkijos pirmaisiais metais reikėjo dėmesį koncentruoti visuomeninėn veiklon, gi nepriklausomybei skleidžiantis, pasinešta į kultūrinius bei kūrybinius baras. Žodžiu, vis buvo mestasi ten, kur buvo jaučiamas tam tikras trūkumas tautos religiniame bei tautiniame brendime."

Dėmesį kreipdamas į dabartinio momento ateitininkų veikimą, dienraštis atsiliepia: "Pastaruosios mūsų čionykščio jaunimo redaguojamuos "Ateities" numeriuos akis vis užkliūva už Bažnyčios atsinaujinimo ir amerikinio gyvenimo problemų, kaip rasinio klausimo ir pan.. Tačiau visais šiais begaliniai svarbiais klausimais, be mūsų pačių, pasaulyje rūpinasi milijonai, ir mūsoji talka čia lemiamos reikšmės neturės. Tuo tarpu kai grynai lietuviškų problemų sektoriuje rankų ir širdžių stoka metai po metų darosi tiesiog tragiška. Ir jeigu šitas kūrybinės lietuvybės darbų baras bus laikomas tik antrarūšės svarbos, ar nebus prasilenkta su pusšimčio metų ateitininkijos tradicija — visu uždegimu mestis ten, kur labiausiai reikia talkos ir kur gresia didžiausias pavojus?"

Šitokios mintys noroms nenoroms lenda galvon, kai "Ateityje" regi, jog svetimomis kalbomis knygų pristatymu bei jose keliamų minčių komentavimu rūpinamasi kartais daugiau, negu naujais lietuviškaisiais leidiniais, kai abiejuos pastaruosiuos "Ateities" numeriuose nerandi nė vieno literatūrinio bandymo prozoj ir poezijoj, lyg "Ateitis" lig šiol nebūtų išauginusi ištisas kartas mūsų literatų".

Dėmesys negrų ar lietuvių likimo klausimui:

Laiškai Lietuviams Nr. 11 tuo pačiu klausimu kalba, tik nesieja jo specialiai su ateitininkais; kalba apskritai apie lietuvių jaunimą. ''Gyvenant atitrūkus nuo savo tėvynės gyvenimo tikrovės, mes ją dažnai pamirštame, pradedame gyventi tik savo aplinkos problemomis. Taip negrų lygybės kova Chicagoje ar Niujorke pasidaro daug artimesnė, negu tikybinis ar tautinis lietuvių persekiojimas Klaipėdoje ar Vilniuje. Gerai, kad jaunesnioji karta rūpinasi negrų problema Amerikoje, bet to pačio žmoniškumo vedami juo labiau mes neturėtume užmiršti savo kraujo brolių ir seserų likimo Lietuvoje. Jų padėtis yra kur kas blogesnė ir beviltiškesnė, negu negrų Amerikoje. Šiame krašte negrai turi daug įtakingų ir nuoširdžių jų reikalo gynėjų ir užtarėjų. Negrų problema yra plačiai diskutuojama šio krašto spaudoje, televizijoje, radijo programose, politiniuose centruose, bažnyčiose, universitetuose ir net gatvėse. Tuo tarpu lietuvių tautos pavergimo ir naikinimo klausimu karaliauja tyla".

"Esu įsitikinęs, kad mūsų jaunimas laisvajame pasaulyje taptų daug jautresnis lietuviškiems reikalams, jei jis žinotų, kas šiandien dedasi Lietuvoje. Jei žinotų, kaip lietuvė motina maldaute maldauja savo sūnui elementarinių žmogaus laisvių, tylėti nebūtų galima. . Nuolatinė ir išsami Lietuvos gyvenimo informacija išjudintų jaunimą didesniems ir svarbesniems darbams".

"Laiškai Lietuviams" pažada patys sustiprinti informaciją apie gyvenimą Lietuvoje. To paties, berods, siekė ir "Draugo" pastabos apie "Ateitį".

Pastabų, kad jaunimas domisi religinėm, rasinėm problemom, bet ne tautinėm, netektų suvisuotinti. Yra tarp jaunosios kartos žmonių būreliai, kurie kaip tik savo susirinkimus skiria daugiausia lietuviškom apraiškom Lietuvoje.

Darbas ir biznis susikibs

Po prezidento Johnsono kalbos sausio 4, kaip informuoja Victor Riesel (Journal American), susirūpino biznierių grupė, kuri bendrame pasitarime pripažino, kad biznis per maža įtakos turi vyriausybės politikai. Jie sutarę, kad reikia kas nors daryti. Pirmiausia reikia daryti įtakos, kad ateinančiuose rinkimuose būtų išimti iš Kongreso bent 35 atstovai iš vadinamos "darbo liberalų" koalicijos. Šiam tikslui biznieriai pradėsią stiprinti prieš metus sukurtą "Business — Industry Political Action Committee (BIPAC).

Unijos jau seniai turi savo "politinio švietimo komitetą" (CCPE), kuris pereitų metų rinkimuose veikė labai tiksliai ir ypačiai atakavo konservatyviuosius rajonus. Cope laimėjo 68 procentus ten, kur jis kovojo. Kovos rezultatas yra tas, kad AFL-CIO turi savo įtakoje dabar 237 atstovus. Tai pakankamas skaičius pravesti tiem įstatymam, kuriuos remia unijos.

Jei BIPAC parodys veiklos, tai partijų viduje ims rungtis biznio ir darbo atstovai dėl įtakos.

— **Amerikoje** 1965 metais 30,000 žmonių neteks regėjimo. Vienas milijonas negali paskaityti laikraščio net ir su akiniais. 3.5 milijonai turi nepataisomus regėjimo trūkumus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiems siuntiniams į USSR — *PRANEŠA:*

Eilėje garantuojamų užsakymų sovietinės gamybos prekėms, kaip tai: AUTOMOBILIAMS, ŠALDYTUVAMS, TELEVIZIJOS APARATAMS ir kt., pats gavėjas gali pasirinkti dovanas už bet kokio dydžio sumą.

Jūs taip pat galite užsakyti MAISTO PRODUKTŲ DOVANAS giminėms, esantiems USSR. Pristatymas skubus iš produktų sandėlių esančių SOVIETŲ SĄJUNGOJE.

Kainos prieinamos.

Katalogų prašykite bet kuriame mūsų skyriuje arba Vyriausioje Įstaigoje:

45 West 45th Street
New York, N. Y. 10036; Room 1101
Tel.: CI 5-7905

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

—•—

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N.Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. ..... Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. ..... Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554

Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pasiryžimai ir kasdienybė

Pasiryžimai, daromi naujųjų metų pradžioje, šiame krašte vadinami 'rezoliucijomis'. Pirmom naujų metų dienom gana dažnai išgirsti klausiant: tai kokią gi šiemet 'rezoliuciją' padarei? Klausėjo balse kartais nuaidi švelni pašaipa, lyg kalbėtų apie kokį žaismą, bet ne apie ryžtą. Mat, kasdienybė rodo, kad su bėgančiom dienom gera valia silpsta, tartum nieko nebūtų ryžtasi: negerti, nerūkyti, taikiau su kitais sugyventi, uoliau atlikti savo pareigas namie, darbe, visuomenėje. Iš tikrųjų tokie ir kitokie pasiryžimai daromi kasmet, bet nedaug kas ištveria. Naujieji metai paprastai rieda toliau senais ratais.

★

Saugesni žmonės dažniausiai liekti tokie, kokie jau yra išsiugdę. Vieni lygesni, kiti šakotesni. Retai pasitaiko subrendusių asmenų, kurie dar ryžtasi save tobulinti ir tai pastebima jų gyvenime. Šiaip jau nematoma reikalo nei prasmės. "Ak, taip jau buvo ir taip liks! Kuo kiti geresni?"

Svetimu matu save vertinant, yra pavojus lyginti klaidas, ne dorybes ir pasijusti neprastesniu už kitus. Nebereikia tada nė stieptis būti geresniam. Tuo tarpu, kaip teisingai pabrėžia dr. J. Girnius, "kiekviena tobulybė žmogaus pasiekiama tik akimirkai", nes "sekančią akimirką tenka jos vėl iš naujo siekti", kadangi "visa žmogiška išsaugoma tik atvangos nežinančiu kūrybiniu siekimu". Čia ir ateina pasiryžimai, kurie nuolat vis naujinami, kad galima būtų išsilaikyti žmogiškoje padėtyje.

★

Jaunam amžiuje ypatingai svarbu pasiryžti išsiugdyti stiprų ir gerą charakterį. Tai yra didesnė vertybė už įsigijimą kurios nors profesijos. Profesinį darbą galima pakeisti kitu net ir vėlesniame amžiuje, gi savo charakterį jau sunku bepataisyti. Jis gali būti pagrindine gyvenimo nelaime, net ir turint labai gerą darbą bei patogias gyvenimo sąlygas. Tuo tarpu tvirto ir gero būdo žmonės gali susikurti laimingą gyvenimą net ir labai kukliom sąlygom.

Deja, šiame krašte jaunimą stipriai veikia kitokios pažiūros. Vienu atveju, kone viskas priskiriama gyvenimo aplinkybėm, o ne paties jaunuolio pastangom: esą išaugama tuo, ką aplinkybės padaro. Antra, daugiau pabrėžiam laisvę, negu susivaldymą; esą savitvarda neleidžianti laisvai išsiskleisti asmenybei. Iš tikrųjų tuo būdu sugriaunama moralinė jaunuolio atspara, kiek jis iš prigimties jos dar turėjo. Tiktai ryžtas sukaupti visas savo jėgas ugdymuisi ir mokslui tegali iš jaunuolio padaryti pagarbos vertą žmogų.

★

Pagarbos netenka ir visokių nesąmonių daugiausia pridaro girtas žmogus. Šiame judriam krašte girtuoklis dar stato pavojun save ir kitus, kai drįsta imti vairą į rankas. O tokių "drąsuolių' nestinga po kiekvieno 'karšto' pobūvio.

Galima sakyti, kad nėra tokio lietuvių pobūvio ar vakaro, kurie apsieitų be 'bufeto su gėrimais'. Jie garsinami net ir jaunimo skiriamuose pasilinksminimuose. Siekimas pelnas nustelbia atsakomybės jausmą ir sąžinę.

Užtat jeigu reikalinga naujais metais bent vieną pasiryžimą išlaikyti, tebūnie toks: liaukimės girtavę ir kitus girdę!

Rytinio pakraščio mokytojų konferencija

Brooklyne, Apreiškimo parapijos salėje, sausio 2-3 įvyko JAV rytinio pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų studijinė konferencija. Konferenciją sukvietė ir jai programą parengė LB Švietimo Taryba, kuriai atstovavo jos pirmininkas Jeronimas Ignatonis. Iš rytinio pakraščio buvo atstovaujamos lituanistinės mokyklos Washingtone, Baltimorėje, Harrisone, New Yorke, Waterbury, Hartforde, Putname. Dalyvavo 35 mokytojai ir keletas svečių.

Konferenciją Vliko vardu sveikino St. Lušys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu — J. Šlepetys, LB Tarybos Vyt. Volertas, vaikų laikraščio "Eglutės" — sesuo Marija Jurgita.

Prezidiumą sudarė Aleksandras Radžius, Ona Tautvydienė, ir sesuo M. Jurgita, sekretoriatą — Ona Balčiūnienė ir Janė Gerdvilienė. Pirmininkavo Aleksandras Radžius iš Baltimorės.

Mūsų pagrindinis uždavinys

Konferenciją pradėjo LB Švietimo Tarybos pirmininkas **Jeronimas Ignatonis**, atvykęs iš Chicagos. Užsiminęs sunkumus kurie gula ant šeštadieninės lituanistinės mokyklos pečių, nes tenka dirbti šeštadienio laisvalaikiu, dažnai stingant tinkamų patalpų, mokytojų, vadovėlių, priemonių, tėvų paramos, vis dėlto švietimo vadovas pabrėžė, kad tai neturi vesti į nusiminimą. Ko nors gero pasiekia tiktai tie, kurie kliūtis nugali. Mums būtina ištverti, siekiant pagrindinio uždavinio — auklėjimo. Kaip geriau to pasiekti, svarstys ir ši konferencija.

Nauji keliai kalbos mokant

Pirmąją paskaitą skaitė **Jonas Kavaliūnas** apie naujus būdus kalbos mokant ir apie mūsų rūpesčius. Jis nurodė, kad pavojai nutautėti yra dideli. Lietuviškas žodynas mūsų vaikui svetimas. Reikia svarstyti, kaip galima prieiti prie jaunosios kartos ir kokius vartoti metodus. Suminėjo profesorių Dan Parkerį, kuris šešerių metų savo bandymuose rado 65 proc. gero skaitymo rezultatus. Jo manymu, reikia atsižvelgti į mokinių amžių, parinkti nei per sunkius nei per lengvus skaitymus, gerinti palaipsniui mokinio skaitymą bei galvoseną, mokinys turi pats ištaisyti savo klaidas, sudaryti grafiškas lenteles. Mokiniam duodami trumpi egzaminai: skaitymo ir atsakymo į klausimus. Po egzaminų mokiniui išduodama jo pajėgumą liudijanti knygutė. Šis metodas, kaip pagelbinė priemonė, geras, bet nėra visai klasei galimybės skaityti.

PREZIDIUMAS. Iš d. į k. sesuo M. Jurgita, O. Tautvydienė, A. Radžius, J. Gerdvilienė, O. Balčiūnienė. Kalba J. Ignatonis. Nuotr. R. Kisieliaus.

Visai nemokantieji lietuviškai

Savo paskaitos antroje dalyje **Jonas Kavaliūnas** kalbėjo apie dėstymą lietuvių kalbos visai jos nemokantiem. Pastebėjo, kad Lietuvoje mokėmės senu, tradiciniu metodu: skaitėme ir rašėme. Taip ir galima mokytis gimtosios kalbos. Bet išeivijoje lietuvių kalba jau pavirsta vaikam svetima. Vaikai, išbuvę visą dieną nelietuviškoje aplinkoje ir girdėdami tiktai angliškai, tos kalbos greičiau ir išmoksta. Kad vaikas išmoktų ir lietuviškai, turi jau tėvai ateiti į pagalbą. Turi rasti laiko su vaikais kalbėtis lietuviškai. Taip pat reikia naujai pritaikyti vadovėlius ir naujų mokytojų.

Dabar vis ieškoma naujų metodų svetimai kalbai greičiau pramokti. Antai 1960 buvo išleistas vadinamas ALM vadovėlis. Dėja, Nelsonas Brookas pastebi, kad čia nieko naujo neišrasta, kad kalbos lengviausia išmokstama praktiškai. Vaikas pirma išmoksta kalbėti, o tik vėliau rašyti. Daug laiko skiriama praktikai. Reikia klausyti, kalbėti, skaityti ir rašyti o ne atvirkščiai. Vaikai greičiau išmoksta svetimą kalbą, nes jų ausų organai dar nesurambėję. Prieita išvados, kad 8 metų vaiką lengvai galima išmokyti trijų kalbų.

Pagrindinė pamokos forma — pokalbis. Daromi trumpi pasikalbėjimai, kalsiama ir atsakoma. Imami sakiniai, kuriuos reikia keisti, įpinant naujus žodžius, pakeičiant laikus, skaičius. Dar ateina pagalbon įkalbėtos juostelės ir plokštelės. Bet visų geriausias būdas yra kartojimas ir kartojimas to paties sakinio. Šitokiu būdu lavinami mokiniai davė gerų rezultatų.

Diskusijose A. Masionis davė keletą pavyzdžių iš savo praktikos mokant vokiečių kalbos. Taip pat priminė, kad šeima daro pagrindinę klaidą nekalbėdama namuose su vaikais lietuviškai. J. Bernotonis siūlė įpinti judesius. Sesuo M. Jurgita pritarė naujam ALM metodui ir siūlė šeštadieninėms mokykloms jį pritaikyti. J. Ignatonis priminė, kad bus bandoma leisti naujojo metodo vadovėliai.

Pavyzdinė pamoka

Maironio lituanistinės mokyklos pirmo skyriaus pavyzdinę pamoką pravedė **Elena Ruzgienė**. Ji pavaizdavo, kaip vaikai, atėję nemokėdami skaityti ir rašyti, palaipsniui išmoksta naujų žodžių ir rašto. Taip pat parodė vyresniųjų klasių geografijos pamoką.

Diskusijose dalyvavo A. Masionis, J. Bernotas, J. Kiaunė, A. Aistienė, J. Ignatonis. J. Kiaunė siūlė į pagelbą kviesti šeimą ir bažnyčią. J. Ignatonis priminė, kad vienos mokyklos pavyzdžius galima pritaikinti kitai mokyklai. Reikia tik tuos

(nukelta į 8 psl.)

SUVAŽIAVIMO dalyviai. Iš d. į k. pirmoje eilėje J. Šlepetys, J. Ignatonis, St. Lušys, J. Kavaliūnas. Nuotr. R. Kisieliaus.

POVILAS ŽIČKUS

Tardymas

CIVILIZUOTAM AMŽIUJE

— Paskutinis kartas. Kas tavo bendrininkai?

— Aš neturiu bendrininkų.

— Nesakai. Gerai. Nusiauk batus ir gulk ant grindų!

— Netaip. Ištiesk rankas į pryšakį, virš galvos.

— Juri, Afanas, suriškite rankas ir kojas lenkdami į viršų.

— Daugiau lenkit į viršų. Dar daugiau. Kojas taip pat. Padarykit kaip riestainį. Ot taip, gerai.

— Afanas, paimk tą elektros kabelį ir įkirsk dvidešimt penkis į padus. Tada matysime, gal pradės kalbėti. O jeigu nekalbės, tu, Juri, pridėsi dar dvidešimt penkis. Pradėk! Skaičiuosiu aš pats.

— Viens, du, trys, keturi, penki. Smarkiau! Matai, kad nejaučia. Šeši, septyni ... dešimt. Dar smarkiau!

Po keliolikos kirčių mušamojo kūnas pradėjo virpėti. Kai tik kirtis paliesdavo padus, jis pašokdavo nuo grindų visu pilvu, lyg spyruoklės metamas. Padai raudonėjo. Kiekvienas naujas kirtis išmesdavo Ąžuolą dar aukščiau. Iš padų sunkėsi kraujas.

— Dvidešimt penki. Sustok!

— Kas tavo bendrininkai?

— Aš jų neturiu.

— Juri, tavo eilė. Dvidešimt penkis. Tik iš visos jėgos. Pradėk!

Pirmas kirtis ištaškė nuo padų kraują, kuris jau buvo pradėjęs krešėti. Su kiekvienu nauju kirčiu kraujas tyško vis smarkiau. Ąuolas šokinėjo kaip spyruoklinis. Kartais pasigirsdavo suinkštimas, bet jis nešaukė. Juris prakaitavo, o jo veidas buvo kraujuotas. Juris kirto smūgius taip smarkiai, kad kraujas taškė net jo veidą. Mušamasis spyruokliavo mažiau, kol pagaliau visai sustojo. Kai nukrito dvidešimt penktas, Ąžuolas jau buvo be samonės.

— Afanas, kibirą vandens! Pilk tiesiai ant galvos.

Vanduo nuo galvos cementinėmis grindimis pasileido žemyn į vidurį kambario, kur buvo specialus latakas šiam reikalui, pridengtas vielų pinučiais. Ąžuolas nejudėjo. Tada užpylė dar pora kibirų vandens tiesiai ant veido. Pagaliau Ąžuolas pravėrė akis.

— Kas tavo bendrininkai?

— A--a-- aš j-ų n-n-n-t-t-tu--riu.

— Įmeskit į tryliktą urvą.

Juris ir Afanas ištempė Ąžuolą.

Požemio urvas buvo mažytė skylė-dėžė sienoje. Jame negalėjai nei atsistoti nei atsisėsti. Įstumtas Ąžuolas sumuko. Jis nei stovėjo, nei sėdėjo, o kažin kaip susmuko lyg ir pritūpdamas. Šviesos nebuvo. Tokioj padėty po kurio laiko Ąžuolas vėl nualpo.

Sargybinis atsklendė skylę duryse ir įkišo gabalą duonos ir puoduką vandens. Ąžuolas ranką, patampė už pečių. Ąžuolas nejudėjo. Neuždaręs langelio, nuėjo ir atsinešė kibirą vandens. Atidarė duris ir pylė. Po to vėl uždarė. Kai po kelių minučių grįžo, Ąžuolas jau buvo atsigavęs. Sargybinis padavė duoną ir vandenį ir dar pridėjo: "Stiprinkis. Jeigu nešnekėsi, rytojaus naktis bus dar sunkesnė."

Rytojaus naktį ištraukė Ąžuolą iš to urvo. Jis negalėjo nei pastovėti nei paeiti. Afanas ir Juris nešte įnešė į tardytojo kambarį ir pasodino ant kėdės. Tardytojas pasiūlė cigaretę. Ąžuolas atsisakė, nes nerūkąs. Sargybinis įnešė gerus pietus ir padėjo prieš Ąžuolą. neėmė. Sargybinis, įkišęs Bet jis buvo taip išvargęs ir iškankintas, kad net nepasižiūrėjo į maistą.

— Būk protingas ir pasakyk, kas yra tavo draugai, banditai? Tada pavalgysi pietus, perkelsiu į didelę cėlę. Kaip prisipažinęs, gausi mažesnę bausmę. Po keleto metų būsi išleistas ir galėsi pradėti naują gyvenimą. Jeigu nekalbėsi, mes turime priemonių priversti. O tavo bendrininkus vistiek paimsime, nesvarbu — gyvus ar negyvus. Matai, kad jūsų kova yra beprasmė. Šiandien jau visas pasaulis lenkiasi prieš mus.

Ąžuolas tylėjo. Tardytojas liepė valgyti. Ąžuolas nė nepajudėjo.

— Nenori padėti sau, tu kalės vaike! Gerai. Aš pamokysiu tave. Tu kalbėsi daugiau, negu aš noriu.

— Afanas, Juris, suriškite rankas užpakaly, kaip dabar yra nuleistos.

— Vot taip, gerai. O dabar pakabinkit ant to kablio.

Afanas ir Juris iškėlė aukštai Ąžuolą ir pakabino ant sienos. Kablys buvo aukštai. Kai pakėlė, atsirėmė tiesiai į Ąžuolo liemenį.

— Kabok, aš vis ateisiu pažiūrėti, o kai norėsi nurodyti savo bendrininkus, nuimsiu nuo kablio.

Išėjo ir Afanas su Juriu. Kambary degė prožektorius. Jis buvo atsuktas tiesiai į Ąžuolo veidą. Ąžuolas nematė nieko prieš save, nes šviesa plikino akis. Rankas jis laikė suspaudęs, kad virvės neveržtų. Rankos vargo. Bandė užčiuopti kablį, bet negalėjo pasiekti. Kūno svoris traukė žemyn, rankos vargo dar daugiau. Kažin kas įeidavo ir vėl išeidavo, bet nieko nesakė ir nieko neklausė. Per stiprią prožektoriaus šviesą nieko nematė. Per akis, veidą ir visą kūną riedėjo prakaitas, kaip vanduo. Rankų raumenys vargo, kūnas slinko vis žemiau ir darėsi toks sunkus, kad suko rankas iš sąnarių.

Ąžuolas troško mirties. Šiuo atveju mirtis yra vienintelis išganymas. Jis norėjo numirti, kol dar išsilaikė ir nieko neišdavė. Labai gailėjosi, kad eidamas į miestą žvalgytis nepasiėmė nei revolverio nei granatos. Ta prakeikta baimė. Bijojo, kad kišenės būs išsipūtusios ir kas nors gali įtarti.

Kas nors atpažino ir nurodė. Enkavedistai griebė už rankų iš užpakalio. Vieną jis spėjo partrenkti, o kitas partrenkė jį. Jeigu būtų turėjęs granatą, būtų spėjęs patraukti degtuvą.

Kas bus, jeigu jis neišlaikys kankinimų ir išduos draugus? Kartais ir netekęs sąmonės gali pradėti kalbėti. Tik mirtis gali išgelbėti.

Jau buvo gerokai paslinkęs žemyn. Riešų, alkūnių ir pečių sąnarius suko pekliškai. Skaudėjo, kad net ašaros ritosi per veidą. Prožektoriaus šviesa neleido atsimerkti, bet ir pro užmerktas akis riedėjo ašaros ir maišėsi su prakaitu. Atrodė: jei dabar tardytojas paklaustų, jis pasakytų ne tik visų pavardes, bet ir kur yra jų slėptuvės.

— Prakaituoji ir net ašaros rieda. Gal jau suminkštėjo liežuvis ir dabar pasakysi? — pasigirdo prožektoriaus balsas šviesoj.

— Ąžuolas, negirdėjo įeinant bet išgirdus tardytojo balsą praėjo visas silpnumas. Išdavęs draugus, sau nepalengvinsi. Tada sugaudys visus, pakankins ir sušaudys. Jis net pats nepajuto, kai pasakė "Ne". Tardytojas susikeikė, kirto keletą kartų ir išėjo.

Mintimis Ąžuolas šaukėsi visus šventuosius ir net patį Dievą ir prašė vienintelio — mirties. Kiek ilgai jau buvo iškabojęs nežinojo, bet kūnas jau buvo žemai, o rankos — virš galvos. Jos buvo išsuktos. Mažai bejautė skausmą, ir prožektoriaus šviesa nebeveikė. Akyse buvo tamsu. Nutrūkdavo sąmonė.

Po kojomis enkavedistai pastatė suoliuką ir uždegė dvi žvakes. Jis to nematė. Žvakės degė po kraujuotais padais. Jis jautė kaip svyla. Bandė pritraukti kojas ar net nuspirti žvakes. Spyrė keletą kartų, bet nepasisekė. Judinant kojas pirštai liesdavo žvakių liepsną. Ilgai laikyti pritrauktų kojų nepajėgė. Kraujuoti padai svilo. Tuo metu pasigirdo tardytojo balsas:

— Gal jau pasakysi? Aš kantrus, galiu palaukti. Jeigu ir tai negelbės, turiu tokių priemonių, kurios net ir akmenis prašnekina.

Ąžuolas tylėjo.

Atsigavo vėl tame pačiame urve. Kada ir kaip ten įkišo, kaip ilgai kabojo, kaip seniai yra čia, nieko neatsiminė. Urve vėl reikėjo kaboti. Ne tik nebuvo vietos judėti, bet ir nebegalėjo pajudinti nei rankų, nei kojų. Jam atrodė, kad visas dega, kad visas kūnas yra tik viena žaizda. Ir pačiam pragare negalėjo būti blogiau. Jis tikrai norėjo numirti, nes nežinojo, kąjie gali dar baisesnio išgalvoti. Duonos ir vandens nelietė. Padėtis nei sėdinčio nei stačio buvo daugiau negu baisi. Savo svorio neišlaikė, juo labiau, kad kojomis negalėjo prisiliesti grindų. Padai buvo sukapoti ir sudeginti. Rankomis negalėjo prisilaikyti, nes buvo išsuktos. Nusmukti iki grindų irgi negalėjo, nes buvo persiaura. Tokioj padėty jis kabojo.

Nebežinojo, kiek ilgai išbuvo tame urve, nes neskaičiavo, kiek kartų buvo atnešę maisto, kurio jis vistiek nepriėmė. Jam atrodė, kad čia yra labai seniai. Iš tikrųjų išbuvo tik iki kitos nakties, kada vėl atsidarė du-

(nukelta į 4 psl.)

Dr. J. Basanavičiaus kilmė

Prašau neatsisakyti, Jūsų laikrašty patalpinti šį laišką.

—o—

Gruodžio 18, 1964, Darbininko 83 A. Grigaitis savo atsiminimuose apie Marijampolės gimnaziją rašo: "Vienu neramiausių iš mūsų buvo Basanavičių Jonelis (Dr. J. Basanavičiaus brolio sūnus), kuris savo išvaizda, būdu ir protu buvo panašus į savo protėvius — totorius, atrodo, kilusius iš Bass Chanų". Jei čia būtų minimas tik nežinomas Jonelis — tylėčiau. Bet norima ypač pabrėžti Dr. J. Basanavičiaus kilmę. Todėl, kiek sugebėsiu, pasistengsiu paneigti tą versiją.

Neatsimenu savo brolio Jono vaikystės, nes esu daug jaunesnė, bet kada mama sulaukė baltaplaukio anūko, tai vis kartodavo: "Jis taip į Jonuką panašus''. Užaugęs Jonas buvo stambus, bet neriebus, aukštas (virš šešių pėdų), mėlynų akių, aukštos kaktos, tamsių plaukų, bet nejuodų, nors kūdikystėje yra buvęs baltaplaukis; visai neturėjo veido bruožų charakteringų totoriams.

Jis buvo užsidaręs, nedrąsus, gerai jautėsi tik gerai pažįstamų tarpe. Buvo priešybė jaunesniam broliui Broniui, taip pat virš 6 pėdų, mėlynų akių, šviesių plaukų; jis žmonėse jautėsi, kaip žuvis vandeny. Bronius visur susirasdavo draugų, savo linksmumu užkrėsdavo visus. Jonas buvo vienišas. Jeigu jo pasigesdavai, tai ir žinodavai kur rasi: klėty ar seklyčioje beskaitantį knygą.

Nėsu tyrinėjus totorių proto, bet Jonas nebuvo 'durnelis" Jis buvo nagingas, paaugęs sugebėdavo pasitaisyti visas ūkio mašinas, o dėdė parsiųsdavo jų daug ir visokių. Nebuvo nė kerštingas. ''Išgaspadoriavęs'' virš 10 metų, atstatęs visas sudegusias triobas, susipyko su mama; visą ūkį paliko ir išėjo girininkauti. Nei prašė nei gavo jam priklausančios iš ūkio dalies.

Prieš daugelį metų, lankant man Vilniaus gimnaziją, Dr. J. Basanavičius man davė paskaityt brošiūrą prancūzų kalba. Ten buvo "įrodinėjama", kad Dr. J. Bas. yra kilęs iš totorių. Tik man atrodo (netvirtinu), kad ten buvo minimas Basna, o ne Bass. Dr. J. Basanavičius pastebėjo: "Tik žiūrėk, kokių kvailysčių išgalvojama". Jis dar pridėjo, kad yra tyrinėjęs ir, kiek galėjęs, dokumentais nustatyta, kad Basanavičiai visuomet Ožkabaliuos yra gyvenę.

Buvau visai užmiršus apie tą knygutę. Lankydama Kauno universitetą, gyvenau Žaliakalny pas "lenkus" nuo Marijampolės. Vieną dieną mano šeimininkas Savickas parėjo iš susirinkimo ar pobūvio ir nei iš šio nei iš to man sako: "Dr. J. Basanavičius yra totorius". — "Ar jūs jį pažįstat?", paklausiau. —Ne". — Tai iš kur žinot, kad jis totorius?" — "Knygoje parašyta", atsakė.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Su beraščiu žmogum nesigin-čijau. Jis ne tik knygos nepaskaitė, bet ir pasirašydavo tik trimis kryželiais. Jis lietuvių neapkentė iš visų jėgų. Man buvo aišku, kad lenkai buvo suinteresuoti 'įrodyt", kad Lietuvoje nėra lietuvių. Ir jei jau rado vieną kovojantį už lietuvių teises Lietuvoje, tai tik totorių palikuonį... Bet kad ir A. Grigaitis rado reikalo pastebėti, jog Basanavičiai — totoriai, tai daugiau negu keista.

Ožkabaliuos nuo neatmenamų laikų gyveno ir kiti Basanavičiai. Vyrai buvo vidutinio ar žemo ūgio, tamsių plaukų. Nei jie mūsų, nei mes jų giminėmis nelaikėme. Ne tik mano mama, bet ir jos bobutė neatsiminė jokių giminystės ryšių. Dr. J. Basanavičius, paklaustas, taip pat paneigė. Drįsčiau tvirtinti, kad ir L. Enciklopedijoje minimas Bason Charles, gimęs 1906m. Jersey City, nėra Dr. J. B. giminė, ir štai kodėl.

Paežerinis Basanavičius (senis) išleido į Ameriką 2 ar 3 brolius. Su vienu iš jų mano mama buvo susitarusi "eiti" kartu. Bet kai sutartą dieną jaunikis su mamos teta atvažiavo jos vežtis, Onutės niekur nerado. Ji pasislėpė šalinėje (buvo rugiai suvežti) ir išlindo tik vakare, svečiams išvažiavus. Kodėl taip padarė? Nenorėjo po "svietą" trankytis būdama vienturtė ūkyje.

Paklausiau, ar nesigailėjo ištekėjus už tėvelio, kai jis jaunas būdamas gėrė. "Ne. Niekad. Jis buvo man geras. Girtas parėjęs klumpes ar čebatus pasilikdavo priemenėje ir ant "pančekų" atėjęs bet kur atsigulda-vo, kad manęs nepažadintų, ir taip išsimiegodavo".

Iš Dr. J. Basanavičiaus vyriškos giminės niekas Amerikon neemigravo. Dr. J. B. turėjo vieną brolį Vincą, kuris ir gimė ir mirė Lietuvoje. Jų tėvas Juozas buvo vienturtis sūnus, turėjo 4 seseris. Taip pat daktaro senelis buvo vienturtis sūnus.

Juras buvo gimęs 1826; tai jo tėvas, turint galvoj, kad lietuviai jauni nevesdavo, jau turėjo būt gimęs apie 1800 m. O Juro senelio broliai, jei tokių ir būtų buvę, būdami baudžiauninkais, vargu ar būtų galėję emigruot.

Dar noriu pridurt, kad Dr. J. B. tėvas Juras buvo labai protingas ir sąžiningas žmogus. Jo patarimų klausdavo ne tik kaimynai, bet ir visas valsčius. Savo visas 4 seseris išleido į gerus ūkius. Kiekvienai duodamas pakinkytą vežimą sakydavo: "Jei svetur bus blogai, sugrįžk"

Kai lankiau "Žiburio" mergaičių progimnaziją Marijampolėj, vienoje klasėje ant sienų kabojo visų rasių paveikslai, kurių viena, Europietį, savo dėde vadindavau, nes buvo panašus į Dr. J. Basanavičių.

Baigdama dar pridėsiu. Nors ir 3 Basanavičienių kartos buvo juodaplaukės ir rudaakės, bet visi berniukai buvo mėlynakiai.

Vinkšniupių mečetė irgi neįrodo Dr. J. Basanavičiaus totoriškumo. Mečetė galėjo būt pastatyta pasienio kariškių totorių dvasiniams reikalams aprūpinti.

Jus gerbianti
T. Basanavičiūtė

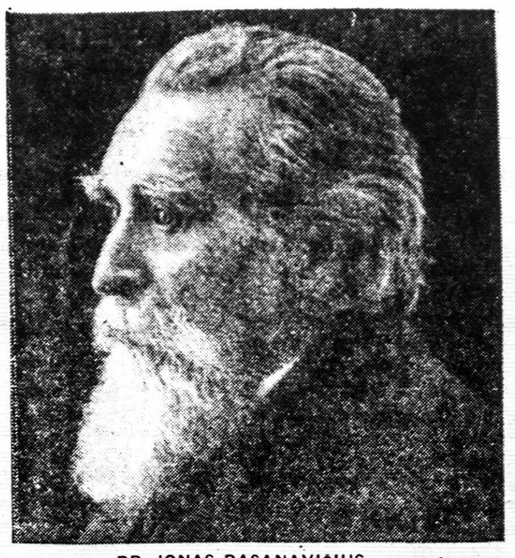

DR. JONAS BASANAVIČIUS

MUZIKUI JONUI ČIŽAUSKUI IŠĖJUS Į PENSIJĄ

J. ŽILEVIČIUS

Muz. Jonas Čizauskas, atvykęs 1907 į JAV, pradėjo vargoninkauti Mt. Carmel, Pa., nes pas J. Naujalį Kaune jau gerokai buvo pasiruošęs savo profesijai. Dirbo įvairiuose lietuvių parapijose: Clevelande, Baltimorėje, Worcestery ir kt. Visur, kur tik vargoninkavo, toliau lavinosi muzikoje, gilindamasis į vargonus ir muzikos teoriją, o ypatingai lavino savo balsą, nes turėjo stambų baritoną. Susituokęs su soliste, koloratūriniu soprano Marija Pileckaite, išvystė stambią veiklą. Jiedu važinėdavo po JAV lietuvių kolonijas koncertuodami, visada duodavo programoje duetų. Be to, harmonizuodavo sau ir žmonai liaudies dainas solo ir duetus. Klausytojai, girdėdami savo krašto liaudies dainas, juodu aukštai vertindavo. Tai buvo anais laikais vienintėlė pora tokių dainininkų. Plačiai buvo kviečiami ir tuo būdu per 25 veiklos metus yra surengę šimtus koncertų.

Visose kolonijose, kur vargoninninkavo, turėjo gerus chorus ir su jais nebijodavo pasirodyti miesto centrinėse salėse ar miestų sukaktuviniuose minėjimuose (Baltimorėje, Clevelande ir kt.) Turėjo organizavęs savo koncertų paįvairinimui didesnius orkestrus mažosios scenos pobūdžio. Tokio orkestro pakakdavo jo statomoms kantatoms: Č. Sasnausko "Broliai", M. Petrausko "Šventąją naktį", J. Čižausko "Vilniaus senelis" ir k. Bažnytiniai ar pasaulinės muz. koncertai tose parapijose, kur jis vargonavo, buvo dažnas dalykas. Išvystęs puikią vargonų tekniką, surengė per 60 koncertų bažnyčiose bei salėse, pusė jų buvo atliekami svetimtaučiam. Nepaprastai pamėgęs vargonų muziką, dažnai laisvalaikius praleisdavo užsidaręs vienas pats bažnyčioj vargonuodamas. Ypatingai stipriai reiškėsi nuo 1945 gyvendamas Elizabetho šv. Mykolo vokiečių parapijoje.

Gyvendamas New Yorko kaimynystėje, pažinojo asmeniškai visus žymiuosius vargonų muzikus. Nepraleisdavo nei vievargonai, simfoninis orkestras, saulinio garso vargonininkai su koncertais iš Europos. Su užsidegimu klausydavo didžiųjų XVI-XVIII muzikos korifejų kūrinių: kantatų, oratorijų, misterijų ir kt., kur dažnai grodavo vargonai, simfoninis orkestras giedodavo ir keliais būriais įvairiuose vietose išskirstytas choras. Atrodo panašu į pasaką, nes tokių sudėtingų koncertų retai tenka išgirsti. J. Čižauskas toje srityje tiesiog buvo "pakvaišęs" jei taip galima išsireikšti. Kai pasakodavo savo įspūdžius, džiaugsmu netverdavo, lyg mažas vaikas. Kiek man žinoma, iš lietuvių tik vieną J. Čižauską sutikdavau, kai advento ir gavėnios metu šeštadienių vakarais bei sekmadienį popiet vykdavo į New Yorką panašių koncertų klausyti. Tuos koncertus lankydamas nejučiom pats brendo, meniškai sielą lavinosi ir nenuostabu, kai jis prieš sumą puse valandos grodavo, muzikos megėjai gausiai susirinkdavo pasilaussyti.

(nukelta į 5 psl.)

MARIJA IR JONAS ČIŽAUSKAI

Tardymas . . .

(atkelta iš 3 psl.)

ris ir jis buvo ištrauktas lauk. Liepė atsistoti ir eiti, bet negalėjo. Afanas ir Juris spyrė po keletą kartų, bet vistiek nepajėgė atsistoti. Tada nugriebė už rankų ir nuvilko tardymo kambarin. Kambary numetė ant grindų. Tardytojas nebuvo šį kartą mandagus, kaip vakar. Nebesiūlė nei cigarečių nei maisto.

— Kas tavo draugai? — surikо.

Ąžuolas tylėjo.

Kambary stovėjo ilgas stalas. Stalo kampuose buvo pritvirtinti diržai. Tardytojas liepė užkelti Ąžuolą ant stalo ir pririšti diržais rankas ir kojas. Pririšo. Afanas nutraukė kelnes žemyn. Šalia stalo ant staliuko stovėjo įkaitintas elektrinis lygintuvas. Pririštas Ąžuolas norėjo kaukti, maldauti ir prašyti nušauti, bet gerai žinojo, kad tai beprasmiška. Tada tik sukando dantis, kad rodės jie lindo vieni į kitus.

— Kas tavo draugai? Jeigu šį kartą nepasakysi, lygintuvas ant tavo užpakalio pasieks kaulus.

Ąžuolas tylėjo.

— Juri, pradėk!

Ąžuolas taip buvo susikoncentravęs tylėti ir neišduoti draugų, kad net negirdėjo įsakymo.

Įkaitintas lygintuvas slinko per sėdynės minkštimus, bet Ąžuolas nešaukė, tik visas jo kūnas tampėsi konvulsijomis. Rūsio kambarys pakvipo spirginta žmogiena.

— Gal pasakysi?

Atsakymo nebuvo, tik konvulsiškai tebesitampė kūnas. Kartais pasigirsdavo suinkštimas. Sėdynė jau buvo gerokai apkepusi. Sunkėsi riebalai. Tuo metu prasivėrė rūsio langelis ir įkrito kelios surištos šnypščiančios granatos. Afanas griebė granatas. Tuo metu jos sprogo. Kai išsisklaidė granatų dūmai, rūsy buvo suplėšyti keturi kūnai.

Taip baigėsi tardymas civilizuoto žmogaus civilizuotame amžiuje.

PHILADELPHIA, PA. Šeštadieninės mokyklos mokinė Gintarė Gečytė su tautine vėliava pasitinka Kalėdų senelį. Nuotr. V. Gruzdžio.

Lietuviškos muzikos plokštelės

Nr. 1	R. Butrimo: Dzūkų polka, Auksiniai lapai, Lietuvių valsas, Jau šią naktį	$1.50
Nr. 2	B. Budriūno: Tėviškėlė, Lietuva brangi, Jau pravertos dvaro stonios, Lygioj lankelėj, Jūreivių maršas	1.50
Nr. 3	B. Budriūno: Vabalas ir gėlė, Ant marių, Apynėlis, Mano protėvių žemė	1.50
Nr. 4	Lietuviška džiazo muzika: Kas bernelio susvajota, Anoj pusėj Nemunėlio	1.00
Nr. 5	Liet. džiazo muzika: Kelk, mergele, pramigai, Beaušt anti aušrelė	1.00
Nr. 6	Liet. džiazo muzika: Žibuoklės, Mano lėlė	1.00
Nr. 7	V. Stankus: Kam gi liūdėti; valsas ir tango	1.00
Nr. 8	Lionė Juodis: Shepher Boy, Sleeping Child	1.00
Nr. 9	Lietuvių dainų šventės Australijoj chorų dainos: Linelį raunu ne viena, Nudavė dukrelę, Už jūrių marių, Šėriau žirgelį, Šią naktelę, Stikliukėlis, Motin, motušė, Laisvės daina, Pasisėjau žalią rūtą, Tu berželi, šiltas gražus rudenėlis, Kur giria žaliuoja, Jaunimo giesmė.	4.00

(Pašto išlaidom pridedama 25¢)

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

UŽSISAKYKITE LIETUVIŠKŲ PAPIGINTŲ KNYGŲ

RELIGIJA, FILOSOFIJA	
Mano katekizmas, vaikučiam, spalvotas	1.00
Šv. Pranciškaus pėdomis, III ordino vadovėlis	1.00
Tikybos vadovėlis, katekizmas paaugusiem	1.00
Katalikų katekizmas, suaugusiem platus religijos aiškinimas	3.00
Lekcijos ir Evangelijos sekmad., šventad.	2.00
Šv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskio	2.00
Gegužės mėnuo, Tėv. K. Bučmio, O. F. M.	1.50
Šv. Pijus X, kun. J. Petrėno	1.00
Šv. Pranciškaus regula ir konstitucija	1.00
Kova prieš Dievą Lietuvoje, dr. J. Savojo	1.00
Katalikai, pasaulėžiūra ir politika	1.00
Saulės giesmė, dr. A. Maceinos	2.00
Marijos apsireiškimas Liurde, vysk. P. Bučio	2.00
Pranašystės apie pasaulio pabaigą	1.00
Eisiu pas Tėvą, kun. J. Burkaus	0.50
Šv. Antanas Paduvietis, Nello Vien	1.00
Negesinkime aukurų, vysk. V. Brizgio	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, kun. Pr. Gaidos	2.00
Prie vilties kryžiaus, dr. J. Prunskio	1.00
Jaunuolio būdas, kovos, mokslas, religija, Tilhamer Thoto (keturios knygutės)	2.00
Tautinis auklėjimas šeimoje, V. Čižiūno	1.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, I tomas	10.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, II tomas	12.00
Ateitininkų vadovas, kun. S. Ylos	3.00
Didžioji padėjėja, dr. A. Maceinos	2.00
Šv. Pranciškus Asižietis, T. D. Daveau, O. F. M.	2.00
Serafiškuoju keliu, Mąstymai, T. Hasenoehrl	8.00
Ateitininkų ideologija, St. Šalkauskio	2.00
Gyvenimo šaltiniai, apie sakramentus, kun. S. Žilio	3.00
Niekšybės paslaptis, A. Maceinos	4.00
Lietuviškas auklėjimas šeimoje, L. Dambriūno	0.50
Mokslas ir religija, dr. J. Prunskio	2.00
ISTORIJA, GEOGRAFIJA	
Vysk. M. Valančiaus biografija, V. Biržiškos	1.00
Maironis ir jo gyvenimo bruožai, Aidų leidinys	1.50
Mistiniame sode, kan. M. Vaitkaus	2.00
Česlovas Sasnauskas, J. Žilevičiaus	1.00
Lietuviškoji išeivija, prel. Myk. Krupavičiaus	2.00
Lietuvių archyvas, bolševizmo metai	1.00
Argentinos lietuviai	2.00
Lietuvos vaizdeliai, A. Žemaičio	1.00
Trys ultimatumai, dr. P. Mačiulio	1.50
Aleksandrynas, V. Biržiškos, I ir II tomas	12.00
Tėvynėje ir pasaulyje, kan. A. Steponaičio	3.00
Vl. Nagius - Nagevičius, dr. B. Matulionio	6.00
Senasis Vilnius, dr. A. Šapokos	5.00
Teroro ir vergijos imperija Rusijoje, K. Bielinio	2.00
Su Minija į Baltiją, kan. M. Vaitkaus	1.50
Negęstanti šviesa (marijonai), kun. Pr. Garšvos	3.50
Lietuvos vyčiai Amerikoje, Ig. Sakalo	5.00
Lietuvos spalvotas žemėlapis	2.50
BELETRISTIKA	
Valentina, A. Vaičiulaičio	1.00
Susitikimas, J. Gailiaus	1.00
Gundymai, J. Gailiaus	1.00
Pabučiavimas, J. Grušo	1.00
Kryžiuočiai, H. Sienkevičiaus (trys tomai)	5.00
Kalvos ir lankos, A. Baranausko	2.00
Uždraustas stebuklas, S. Būdavo	1.50
Saulės grįžimas, A. Barono	1.50
Kaimietiškoji psalmė, F. Timmermano	1.50
Grožvydės meilė, P. Orintaitės	2.00
Purienos po vandeniu, Pulgio Andriušio	1.50
Dažytas vualis, W. S. Maughamo	3.00
Gyvenimas yra dailus, V. Volerto	2.50
Sveiki, gyvi, J. Parojaus	2.00
Vytis ir Erelis, J. Kmito	1.00
Žvaigždė viršum girios, Alės Rūtos	2.00
POEZIJA	
Atviros marios, L. Andriekaus	2.00
Saulė kryžiuose, L. Andriekaus	2.00
Naktigonė, L. Andriekaus	2.00
Marijos žemė, A. Tyruolio	1.00
Žemės pakopos, J. Blatrušaičio	1.00
Alfa ir Omega, M. Vaitkaus	1.50
Relikvijos, Nerimos Narutės	2.0
Beržų pasakos, O. B. Audronės	1.50
Sacra Via, A. Tyruolio	1.00
Aukos taurė, S. Santvaro	2.50
Veidrodis jūros dugne, V. Bogutaitės	1.00
Vidurdienio sodai, B. Brazdžionio	4.00
Poezija, J. Aisčio	6.00
Respublika, S. Lauciaus	1.00
Anykščių šilelis, A. Baranausko	5.00
Karaliai ir šventieji, E. Tumienės	2.50
Aušros žvaigždė, A. Tyruolio	1.00
Sidabrinės kamanos, K. Bradūno	2.00
MENAS, MUZIKA	
Art Collection, pranciškonų meno galerija	6.00
Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustino	5.00
Mūsų šokiai, II tautinių šokių šventės repertuaras	3.00
Lietuviška muzika, Č .Sasnausko	2.00
Kalėdų balsai, mišriam chorui	1.00
Liaudies dainos, K. Banaičio	1.00
Garbė Dievui, kun. K. Senkaus, giesmynėlis su gaidomis	3.00
VADOVĖLIAI, KNYGOS JAUNIMUI	
Elementorius E., Ig. Malėno	2.00
Kregždutė, A. Rimkūno, pirmoji dalis	2.50
Kregždutė, A. Rimkūno, antroji dalis	3.00
Kregždutė, A. Rimkūno, trečioji dalis	3.25
Svirplio muzikanto kelionės, V. Tamulaičio	2.00
Keturkojis ugniagesys, D. Bindokienės	2.00
Kas gražu, vaikams piešinėliai	0.75
Gulbė karaliaus pati, liaudies pasaka	1.25
Dvylika brolių juodvarniais lakstančių, angliškai	1.00
Jaunojo galiūno keliu, kun. P. Gavėno	2.00
Lietuvos laukai, S. Jonynienės	3.00
Ten, kur Nemunas banguoja, A. Tyruolio	3.50
Gintaras, J. Plačo	4.00
Tėvų šalis, S. Jonynienės	3.50
MALDAKNYGĖS	
Didysis ramybės šaltinis, prel. P. Juro	3.00
Būk mums malonus, kan. F. Bartkaus mažas lietuviškas sekmadienio mišiolas	3.00
Marija, gelbėki mus, Sibiro lietuvaičių maldaknygė	1.25
Didžioji savaitė	1.00
ĮVAIRIOS	
Lietuvių Moksl. Akad. Suvažiavimo Darbai IV	6.00
Lietuvių Moksl. Akad. Suvažiavimo Darbai V	10.00
Padangių keliai, astronomija, kun. P. Vaverio	1.50
Lietuva — Europos nugalėtoja	2.00

Darbininko administracijoje veikia spaudos kioskas, gaunami naujausi lietuviški leidiniai, maldaknygės, kryžiai, gintaro ir odos darbiniai, ilgo grojimo plokštelės, atvirukai iš pasaulinės parodos.

Rašyti ar kreiptis:
DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221
Telefonas — GLenmore 2-2923

CHICAGOJE Marijos ir Antano Rudžių rezidencijoje buvo surengtas priėmimas prof. dr. Eretui, kuris čia kalbasi su vaišių šeimininku inž. A. Rudžiu (d.).

AR TIKTAI SU SKAMBALAIS IR BIRBYNĖMIS?

Baltimorėje sutikti naujieji metai lietuvių namų salėje. Sutikimą parengė salės bendrovė ir L.B. apylinkės valdyba. Salė buvo gana gražiai ir skoningai išpuošta. Visą vaizdą gadino, kaip ir visuomet, gramozdiški stalai, užsilikę nuo senų laikų. Jau būtų laikas tos senienos nusikratyti.

Šauni publika užpildė visas vietas. Svečių matėsi ir iš Washingtono. Šokiam grojo Baltimorėje gerai žinomas puikus orkestras, vadovaujamas Jono Lechavičiaus. Tenka pasigėrėti, kad šį kartą gana gražus būrys jaunimo atėjo su senaisiais pabendrauti. Dalyvių nuotaika buvo pasigerėtina. Žinoma, prie to viso prisidėjo gausiai apkrauti stalai valgių ir gėrimų. Vis dėlto perdaug paėmusių nesimatė.

Kaip jau įprasta, žengiant į naujus metus, svečiai buvo gausiai rengėjų aprūpinti visokiais barškalais, skambalais ir birbynėmis. Patys apsirūpinę skystu kūru, kiekvienas savaip palydėjo ir sutiko naujus metus. Susidarė savotiškas triukšmelis.

Įžengus į naujus metus, prasidėjo sveikinimai, o kad jie būtų stipresni ir nuoširdesni, atžymėti bučkiais. Čia nebuvo išimties nei vyram nei moterim, nei jauniem nei seniem, nei giminėm nei svetimiem. Bučiavosi visi su visais. Kitaip šis pobūvis nesiskirtų nuo visų kitų per metus. Tam visam praūžus, jaunimas užtraukė kelias lietuviškas daineles, palydimas Eugenijaus Šilgalio akordeono. Dainos skambėjo gan vykusiai. Po to muzikantai įkibo į savo instrumentus linksminti svečių. Orkestro vadovas pasveikino svečius Naujų Metų proga.

Tai taip baltimoriečiai sutiko naujus metus. Teko pasigesti, kad nebuvo seni metai palydėti nei nauji sutikti jokia tautine forma, kaip lietuviam derėtų. Argi nepritiktų sugroti sugiedoti mūsų Tautos himna? Gal kas sakys, kad dėl didelio triukšmo neįmanoma. Visai įmanoma ir net būtina. Juk orkestras, vadovaujamas lietuvio, su juo iš anksto susitarus, būtų dvyliktą valandą užgrojęs Lietuvos himną ir svečiai būtų giedoję. Juk nesame dar tiek nekultūringi, kad grojant himną barškintume ir birbentume. Dvi organizacijos ruošė ir nesirado vadovo, kuris sumaniai ir kultūringai būtų pravedęs tą veiksmą. Ką mes senesnieji paliksime savo jaunimui iš panašių naujų metų sutikimo? Tam jaunimui, kuris jau čia auga. Šis jaunimas bus mūsų darbų tęsėjas, tai nejaugi ir jie tik su skambalu, barškalu, birbynėm sutikinės naujuosius metus? Pagaliaus, kas gi primins, kad čia lietuviai savo salėje sutinka naujuosius metus ir kas duos ryžto per ateinančius metus tokiais pat išlikti?

D-vis

MAŽOS PARAPIJOS DIDELĖS AUKOS

Sioux City, Iowa. — Šv. Kazimiero lietuvių parapija yra vienintelė visoje Iowos valstybėje. Parapija yra nedidelė, teturi 68 šeimas. Parapiečiai daugiausiai paprasti skerdyklų darbininkai. Prieš porą metų uždarius Armour skerdyklą, iš 78 parapijoje buvusių šeimų 40 neteko darbo. Apie 10 šeimų išsikėlė į kitus miestus. 30 jau antri metai nedirba. Nepaisant šios skaudžios padėties, praeiti metai parapijai buvo gana geri.

Praeitais metais gauta 42,134.97 pajamų (didžiausios parapijos istorijoje); išlaidų turėta 24,403.47. Sausio 1 parapija pinigų bankuose buvo 106.124.37. Iš jų 96,000 pradžios mokyklos fonde. Per metus sutaupyta 17,740.50. Didesnės sumos išleista: bažnyčios klebonijos, seserų namo ir garažo naujiem stogam apdengti — 5,596.13 ir 5,676.48 centrinei katalikų mokyklai išlaikyti.

Praeitais metais stambesnes sumas aukojo: J. Vizintos — 770 dol., W. Hayes — 553; L. O. Haefs (paprastas darbininkas, 9 asmenų šeimos tėvas, vienas dirbantis; be to, jo dar 4 vaikai aukojo 76) — 404; G. O'Day — 434; M. Balčiūnaitė — 402; P. Adamonis (ligonis)— 316; M. Bulotienė — 318; C. Vakulskas (7 vaikų tėvas, vienas dirbantis) — 263; A. Kavolienė (jau dvieji metai kaip serga, vyras nekatalikas) — 268; O. Schmidt (vyras nekatalikas, kuris dar pats paaukojo 100 dol. mokyklos fondui) — 380.50; J. Strawn (7 asmenų šeima, vyras nekatalikas, vienas dirbantis) — 231.47; S. Meškeliūnienė (jau beveik metai kaip guli ligoninėje, kurios dukra kiekvieną sekmadienį su savo vokeliais atneša ir motinos vokelius) — 121; A. Strozdas (jau antri metai, kaip nedirba) — 249; J. Šinkūnas (pensininkas) 253; T. Bujokaitė (jauna mergaitė neseniai pradėjusi dirbti) 232; M. Kuncienė (tarnaitė, metinė alga 1,500) — 219.50; B. Zebas (sargas) — 320; A. Tschampl (tremtinys) 243; kun. S. Morkūnas — 360.

Auksinis parapijos jubiliejus

Parapijos klebonas kun. S. Morkūnas Naujuose Metuose mišiomis ir pamokslais pradėjo auksinę šv. Kazimiero parapijos jubiliejų. Mišios paaukotos už visus gyvus ir mirusius parapiečius, parapijos steigėjus ir visus buvusiu parapijos kunigus.

Šv. Kazimiero bažnyčios kertinis akmuo buvo pašventintas 1915 spalio 24, sekmadienį, a. a. vyskupo P.J. Garrigan, D.D. Tais pačiais metais Kučiose piemenėlių mišios aukotos bažnyčios rūsyje, gi 1916 metais D. Šeštadienį pirmą kartą mišios buvo naujoje bažnyčioje. Šių metų spalio 24 sekmadienį, bus iškilmingas parapijos auksinio jubiliejaus minėjimas, dalyvaujant vietos vyskupui J. M. Mueller, D.D., kitiem garbingiem svečiam, parapiečiam ir prieteliam. Jau nuo dabar pradėdama ruoštis jubilėjui Bažnyčioje dedamos naujos, moderniškos šviesos. Bus padaryta visa eilė ir kitų pagerinimų. Jubiliejaus proga bus atspausdinta parapijos istorija.

Mykolas Našlėnas ir Sharon Reed įstojo į vienuolyną. Aštuoni nekatalikai priimti į Katalikų Bažnyčią.

Koresp.

Čižauskas . . .

(atkelta iš 4 psl.)

Apie 30 metų lietuvių tarpe veikdamas, daug prisidėjo prie lietuvybės stiprinimo išeivijoje, taip pat prie populiarinimo geros muzikos bažnyčioje ir gerų chorų. Malonu buvo klausyti ir jo paties ar žmonos solo bažnyčioje ar koncertuose. Be to, jis vienintelis svetimųjų tarpe platino lietuvių kompozitorių bažnytinę kūrybą. Jo bažnytiniame repertuare buvo giedamos mišios J. Naujalio, jo paties, J. Žilevičiaus ir įvairūs motetai, be minėtų kompozitorių, dar A. Kačanausko (Malda už Tėvynę, lotyniškai, J. Naujalio versta lotynų kalbon "Malda į Mariją"), kun. J. Čižausko, kun. T. Brazio Č. Sasnausko ir eilės kitų Vokiečių parapijoje, Elizabete, didžiųjų švenčių metų parapijos biuletenyje per 19 metų buvo spausdinama ištisi kūrinių pavadinimai ir autoriai. Ten visą laiką matėsi lietuvių kompozitorių vardai. Už tai priklauso J. Čižauskui didelė pagarba. Tuo tarpu jaunesnieji mūsų vargoninikai bijosi daugiau lietuvių kūrybos duoti net savose, lietuviškose parapijose. Tik komp. J. Kačinskas Bostone, P. Ambrazas Clevelande ir A. Aleksis Waterbury išpildo savų kompozitorių ne tik motetus, bet ir mišias. Nenuostabu, kad Lietuvos vyriausybė už ilgą veiklą lietuvių muzikinėje kultūroje J. Čižauską pagerbė suteikdama Gedimino ordiną. Yra įrekordotų jo vieno, žmonos solo ir abiejų duetai plokštelėse.

Išbuvęs šv. Mykolo vokiečių parapijoje Elizabethe 19 metus ir per Kalėdas su choru atlikęs Bernelio mišias, užbaigė savo darbą kaip vargonininkas. Parapijoje buvo aukštai vertinamas, švenčių ar konctrtų proga klebono stambiai apdovanojamas. Atsisveikinimo proga parapijos biuleteny visas pirmasis puslapis buvo pavestas J. Čižausko darbų įvertinimui parapijoje. Klebonas pareiškė, kad tai buvęs reto muzikinio išauklėjimo asmuo, kokį ši parapija kada yra turėjusi. Savo kunigų ir parapiečių vardu padėkojęs už nuoširdų ir rūpestingą darbą, palinkėjo geriausios sėkmės ir malonaus poilsio. Pasitraukęs poilsiui, apsigyveno Elizabethe, rezidencinėje sekcijoje Elmora.

Ilgus metus gyvenęs kaiminystėje, dažnai susitikdamas, turėjau dažnai progos pasikalbėti įvairiais muzikos reikalais. Malonu tai prisiminti. Šia proga linkiu ramios nuotaikos ir geriausios sveikatos abiem Čižauskam.

VAIŠIŲ dalyviai M. ir A. Rudžių namuose Chicagoje, pagerbiant prof. dr. Eretą.

KULTŪRINIS ŠEŠTADIENIS NEWARKE

L. Bendruomenės apygardos valdyba sausio 9 Newarke lietuvių parapijos abiejose salėse suorganizavo, sakytum, lietuvių kultūrinį šeštadienį.

Apatinė salė tą dieną tapo dailininko **P. Jurkaus** paveikslų galerija. Puikus apšvietimas, originaliai ir patraukliai išstatyti peizažai, natiurmortai, figūros, apie 40 paveikslų, traukė gausius žiūrovus. Gražų gestą padarė lietuvių senosios kartos veikėjas veteranas **J. Kralikauskas,** įsigijęs Jurkaus Donelaitį šeštadieninei mokyklai. Keleto kitų paveikslų savininkais tapo **Klimas, Šiušys, Šomkaitė . . .** Vasario mėnesiui dailininkas pakviestas su paroda į Kearny.

Viršutinės salės balkone apžiūrai buvo išsirikiavęs New Jersey lietuvių dailininkų atžalynas: **Audronė A. Jarmaitė, Audronė Bartytė.** O pačioje scenoje savo talentus rodė gausiai susirinkusiem lietuviam, daugiausia jaunimui, muzikos, dainos, dramos, literatūros atžalynas: **V. Vasiliauskaitė** (dainavimas), **N. Jarmas, G. Klučininkas, J. Veblaitytė** (visi trys J. Rajauskaitės-Šušienės piano mokiniai), **B. Vaičiūnaitė** (drama), **D. Masionytė** (literatūra). Vieni ryškiau, kiti santūriau reiškėsi. Bet visi nuteikė viltingai.

Kad tas brėstantis kultūrinis atžalynas, anot prof. J. Ereto, nevirstų tik plytų tiekėju svetimų kultūrų statybai, bet, anot vakaro programos vedėjos Veblaitienės, savo kūryba turtintų savos tautos kultūrinį lobyną, lietuvių bendruomenė ir mėgina sudaryti lietuvišką užuovėją ir atramą. Toks šio vakaro tikslas. Nėra abejonės, kad toj atramoj svarbus vaidmuo tenka tautinių šokių ansambliui, kurį per palyginti trumpą laiką gražiai išprusino **J. Vaičiūnaitė** ir kurio pasirodymu nuotaikingai buvo baigta šio vakaro programa.

Neskaitant LB apygardos valdybos narių bei jų ponių rūpesčio ir darbo, programą ruošiant ir vykdant labai daug talkino **Elizabetho Veblaičių** šeima. Jei kiekviena LB apylinkė turėtų bent po vieną tokią šeimą, lietuvių veikla pagyvėtų. **(ELI).**

PATERSON, N.J.

Kalėdų eglutės programa šv. Kazimiero parapijos vaikučiam buvo surengta sausio 3, sekmadienį, 3 val. popiet parapijos salėje. Programą išpildė šeštadieninės lituanistinės mokyklos vaikai, kuriuos paruošė M. Šaulienė. Kalėdų senelis vaikučius apdovanojo įvairiomis dovanėlėmis. Eglutės papuošimu ir visu parengimu rūpinosi LB šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto nariai — Kl. Praleika ir Vyt. Gružas. Parengimo programai vadovavo LB Patersono apylinkės švietimo vadovas V. Augulis. Prieš gražiai papuošta eglutės vaikučiai sugiedojo porą kalėdinių giesmių, kurių išmokė ir pianinu akompanavo J. Stankaitis, ir pasakė eglutės programai pritaikintų eilėrašči Pabaigoje A. Masionis pranešė apie šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimą sausio 2-3 Brooklyne ir apie Amerikos svetimų kalbų mokytojų konferenciją Atlantic City, kurioje buvo labai vertinamos svetimos kalbos ir užgirtas jų mokymas šeimose. Tėvų komiteto pirmininkas Kl. Praleika mokyklos mokytojams įteikė kalėdines dovanas, o vaikučius pavaišino.

Vasario 16 minėjimui rengti Lietuvių Bendruomenei Patersono apylinkės iniciatyva sausio 6, trečiadienį, 8 val. vakare, lietuvių klube buvo sukviestas visuomenės atstovų bei organizacijų vadovybių susirinkimas aptarti minėjimo rengimą ir sudaryti minėjimui rengti komitetą. Komitetan išrinkti: pirm. A. Gudonis, vicepirm. K. Jankūnas, sekret. A. Šaulys, iždin. Ad. Aidukas, nariais V. Gružas, Jer. Kepenis ir A. Rugys.

Minėjimas nutarta rengti vasario 21, sekmadienį, 3:00 val. popiet, lietuvių klube. Pamaldos šv. Kazimiero parap. bažnyčioje 10:30 val. Programoje numatyta paskaitininku kviesti Pr. Naujokaitis, meninei daliai — Irena Stankūnaitė, Liudas Stukas, Jonas Stankaitis ir kt.

-kvd

Sibiro maldų knygelė Londone

"Marija Gelbėk Mus" jau platinama Londone ir visoj Anglijoj. Ją populiarinti Didžiojoj Britanijoj padeda katalikiškoji spauda. Sausio 2 "The Tablet" numeryje tilpo giliai parašytas straipsnis "De Profundis". Žinomas kolumnistas Douglas Hyde taip pat pažadėjo parašyti į "The Universe".

Dvi didesnės katalikiškų knygų bendrovės, Burns Oatex ir Duchet, paėmė "Mary Save Us" platinimui ir iš savo pusės pažadėjo reklamą.

Vedamos derybos su Anglijos lenkais (kurie recenzavo tik ką pasirodžiusią "Marija Gelbėk Mus"), kad ši Sibiro maldaknygė būtų išversta į lenkų kalbą.

Kas norėtų įsigyti Sibiro maldaknygės britų laidą, malonėkite parašyti man ir pridėti 75 ct. už egzempliorių.

Šios laidos pasirodymu rūpinosi Britanijos Lietuvių Taryba, ypač P. Baublys.

Kun. L. Jankus
105 Grand St.
Brooklyn, N.Y. 11221

MOTERŲ PIRMAS SUSIRINKIMAS ŠIAIS METAIS

Hartford, Conn. — Lietuvių R. Kat. Moterų Sąjungos kuopos pirmas šiais metais susirinkimas įvyko sausio 3 pas A. Kadienų. Padaugėjus naujom narėm, pagyvėjo ir kuopos veikla. Apsvarstyta daug įvairių reikalų, numatyti darbai 1965 metam. Prieš Kalėdas Šiluvos koplyčiai Washingtone paaukota 10 dol., o dabar tiek pat paskirta stipendijų fondui. Vasario 14 nutarta surengti bingo vakarą, o po Velykų — dėvėtų rūbų išpardavimą ir gautą pelną paskirti šv. Trejybės parapijai. Kuopoje dabar yra daug rūpestingų, malonių, religingų ir patriotiškai nusiteikusių narių. Gerai išlaiko savo gimtąją kalbą, kuo reikia ypatingai pasidžiaugti.

Naujokė.

IŠ VISUR

DR. A. MUSTEIKIS

— **Dr. Antanas Musteikis,** sociologijos profesorius D'Youville kolegijoje Buffalo, N. Y., gavo šių metų tos kolegijos skiriamą mokslinės kelionės bei studijų paramą (Award) tūkstanties dolerių. Apie tai skelbiama kolegijos biuletenio "D'Youvelle Times" pirmame puslapyje, pažymint, kad prof. A. Musteikis dar nėra apsisprendęs, kaip tą sumą sunaudos.

— **D. A. Slyvynai,** Blue Water Manor on Lake George, Diamond Point, N. Y., savininkai, kurie savo vasarviete yra plačiai žinomi visoje apylinkėje, išvyko į Hollywood, Floridą, kur pasiliks iki balandžio 15. Išvykdami Darbininkui paremti šio laikraščio 50 metų jubiliejaus proga ir dėkodami už menišką jų vasarvietės skelbimą prisiuntė 200 dol. Darbininko administracija reiškia nuoširdžią padėką ir linki smagių atostogų.

— **Klaipėdos minėjimą** sausio 16, šeštadienį, 7 val. vak. lietuvių namuose (4421 Santa Monica Blvd.) Los Angeles mieste rengia Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija. Draugijai vadovauja Alg. Gležė. Kalbės buvęs paskutinis Klaipėdos komendantas pulk. J. Andrašiūnas. Meno programa rūpinasi muz. A. Narbutas. Radijo valandėlės programoje kalbės Vl. Bakūnas. Po minėjimo bus draugijos narių ir svečių susirinkimas.

— **Raimunda Apeikytė,** Los Angeles, studijuojanti Immaculate Heart kolegijoje muziką, laimėjo tos mokyklos stipendiją.

— **Kun. dr. J. Kliausis** mirė Šiauliuose plaučių vėžiu, sulaukęs 71 metų. Palaidotas tėviškėje, Pašvitinio kapinėse. Laidoti suvažiavo apie 50 kunigų.

— **Kun. Povilas Jasienskis,** pūslei sutrikus ir prisidėjus plaučių uždegimui, Meškuičių ligoninėje mirė sulaukęs 70 metų. Palaidotas Meškuičių kapinėse.

KVIEČIAME
UŽSIPRENUMERUOTI
MĖNESINĮ
KULTŪROS ŽURNALĄ

AIDUS

Eina tremtyje jau 19 metų
Redaguoja
dr. Juozas Girnius
Metinė prenumerata 7 dol.
Adresas:
AIDAI
680 Bushwick Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

O KO KO?

Pirmieji bėgliai

Stalinui mirus, jo vėlė pasibeldė į šv. Petro duris. Dangaus durininkas paklausė: "Ko gi tu Josifai nori?". Stalinas atsakė: "Noriu įeiti į rojų, kurio man nepavyko įkurti žemėje". Užsirūstinęs šv. Petras pavarė: "Eik tu, šėtone, į pragarą, ten rasi savo draugus". Kitą dieną į dangaus vartus pasibeldė penkiolika velniukščių. Šv. Petrui paklausus, ko gi jie nori, tie uodegėti pragaro piliečiai atsakė: "Mes esame pirmieji bėgliai".

Nė žvakių, nė cukraus

Žydam šaukiant, kad jie Sovietų Rusijoje persekiojami, Maskvos vyriausiam rabinui buvo įsakyta, kad jis rašytų Izraelio valstybės prezidentui, jog tai netiesa. Rabinas išgyrė sovietinio gyvenimo geroves, demokratiją, sąžinės laisvę, tautų ir rasių lygybę, teisingumą, žmoniškumą. Tik savo laiško pastaboje pridėjo: "Neturime cukraus nei žvakių". Rabinas paaiškino: "Jei nieko neparašysiu blogo, tai nepatikės; gi be cukraus ir žvakių galima apsieiti". Rabiną pagyrė, kad jis toks gudrus ir leido laišką išsiųsti. Izraelio prezidentas, gavęs laišką, pasikvietė savo vyr. rabiną ir jo paklausė: "Kam toji pastaba, jeigu Sovietų Rusijoje viskas taip gerai klojasi?". Izraelio vyriausias rabinas paaiškino: "Tai reiškia, kad gyvenimas Sovietų Rusijoje yra kartus ir tamsus".

Paskolės apsauga

Maskvoje rusas ir amerikietis derasi dėl paskolos. Amerikietis klausia: "Jeigu aš paskolinčiau, tai kuo užtikrinate, kad pinigai bus grąžinti?". Rusas atsako: "Mes turime žemėje daug aukso, geležies ir anglies". Amerikietis vėl klausia: "Aš norėčiau turėti užtikrinimą virš žemės, ne po žeme". Rusas paaiškina: "Vieninteli užtikrinimas, kurį mes turime virš žemės, tai mūsų tarybinė valdžia". Amerikietis sutiko skolinti, kai viskas, kas yra žemėje, atsidurs paviršiuje, o kas yra paviršiuj, prasmegs žemėje.

Kur teisybė

Sibire susitinka trys rusai ir skundžiasi savo nedalia. Vienas sako: "Stalino laikais aš kovojau už asmenybės kultą". Kitas priešingai: "Chruščiovo laikais aš kovojau prieš asmenybės kultą". Trečias: "O aš nekovojau nei už vieną nei už kita. Kai kiti savo kambariuose kabindavo Lenino, Stalino ar Chruščiovo paveikslus, tai aš laikiau pasikabinęs bezdžionę, kol ikliuvau. Kur čia teisybė? Juk mus moko, kad visi esame kilę iš bezdžionės".

A. ŠETIKAS iš Brooklyno tarnaujas parašiutininkų dalinyje. Nuotr. Z. Kisielius.

Darbai viešbutyje

Šiandieninis žmogus mėgsta keliauti. O keleiviui reikalinga pastogė ne tik poilsiui, bet ir miegui ir apsižvalgymui. Tą pastogę jam suteikia viešbučiai ir moteliai. Šių įstaigų skaičius metai iš metų auga, didėja. Reikalinga patarnautojų, darbininkų, prižiūrėtojų. Dauguma viešbučių ir motelių samdo kambarių tvarkytojus. Jų pareigos — sutvarkyti kambarius. Savininkai ar administratoriai siekia didesnės klijentūros, todėl stengiasi, kad kambariai būtų švarūs ir tvarkingi. Kambarių tvarkytojų yra tokios pareigos: sutvarkyti lovą, pakeisti paklodes, pakeisti užvalkalus, išvalyti dulkes, išplauti grindis, pelenines, vonią ir pakeisti rankšluošėius.

Tvarkytojų atlyginimas nevienodas. Vidutiniškai moterys gauna 45-60 savaitėje, dirba 40 valandų. Dažnai turi dirbti pamainoms šeštadieniais ir sekmadienisis. Savininkų noras, kad mergaitės dirbtų greit, gerai, švariai, būtų mandagios su svečiais.

Viešbučiuose ir moteliuose yra švarus darbas. Dauguma viešbučių duoda pietus ar vakarienę tvarkytojom. Jos dėvi uniformas. Per ilgesnį laiką išsidirba ir gauna pakėlimą: ūkio prižiūrėtojos ar ūkvedės.

Norint gauti viešbutyje darbą galima skelbtis laikraštyje, kreiptis į valdines darbo įstaigas ir privačias agentūras. Šios ima atlyginima už darbo suradimą, bet per jas gali pasirinkti tinkamesni darbą ir, gal būt, net geriau apmokama. **VL**

PRATĘSTAS BALFO VAJUS

Newark, N.J. Balfo skyriaus vajus pratęsiamas iki sausio 15. Vajaus komitetas, kuriam pirmininkauja kun. Petras Totoraitis, išsiuntinėjo virš 300 laiškų, tuo tarpu su aukomis tesugrįžo vos 50. Newarko ir apylinkės lietuviai prašomi suprasti lietuviškos šalpos svarbą ir Balfui aukoti. Aukas siųsti kun. P. Totoraičiui: 207 Adams St., Newark. N.J. 07105. Aukas taip pat renka ir rinkėjai.

Prie Balfo skyriaus dar veikia Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelis, kuriam vadovauja B. Šarkenis. 1964 metais būreliui priklausė Augustinas Astrauskas, Nijolė Audėnienė, Jonas Avižienis, Kazys Čiurlys, Vladas Dilis, Mindaugas Jatulis, Viktoras Jokubaitis, Vladas Kiaunė, Vacys Kiukys, Simonas Kontrimas, Petras Mačiulaitis, Edvardas Mažionis, Juozas Mėlynis, Adolfas Mockus, Petras Lanys, dr. Stasys Petrauskas, dr. Stasys Skripkus, SLA 245 kuopa, Bronius Sudzinskas, Albinas Stukas, Balys Šarkenis, Kazys Šipaila, dr. Rožė Šomkaitė, Povilas Šukys, kun. Petras Totoraitis, Genovaitė Trečiokienė, Kazys Trečiokas, Zenonas Zapasninkas ir Vacys Zoštautas. **V.L.**

ROCHESTER, N.Y.

Jonas ir Jcana Unčiurai sausio 3, sekmadienį, atšventė savo santuokos 50 metų sukakti. Sukaktuvininkų intencija sekmadienį mišias aukojo ir palaiminimą suteikė klebonas kun. Pranas Valiukevičius šv. Jurgio bažnyčioje. Vaišės iškėlė dukterys, abi ištekėjusios už lietuvių: Eleonora Bažaras ir Elė Williams. Jos sukvietė daug pažįstamų, draugų ir giminių; buvo atvažiavusių iš Amsterdam, N.Y. Jonas ir Jana Unčiurai nuoširdžiai dėkojo savo dukterim, žentam, giminėm ir visiem svečiam Visi buvo pakviesti prie vaišių stalo grojant muzikai. Linkime sukaktuvininkam ilgų metų ir daug sveikatos (**e.z.**).

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. Šveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Roslindale, Boston, Mass. 02131.

Ar galėčiau patraukti teisman ir gauti atlyginimą už garbės įžeidimą?

Dirbdamas viename fabrike, jau aštuntus metus, 1959 metais darbe sužeidžiau dešinės rankos riešą. Turėjau gydytis ir būti namie 7 savaites. Apdraudos bendrovė per tas septynias savaites man mokėjo po 45 dol. per savaitę.

Tuo metu namų savininkas, kurio namuose gyvenu, remontavo antrąjį namų aukštą. Mano "foremano" padėjėjas važiavo pro šalį ir, pamatęs žmogų laipiojant į antrą aukštą ir dažant langus, fabrike paskelbė, kad aš dažiau — kilnojau ilgas kopečias ir panašiai. Po 7 savaičių, kai aš atėjau į darbą, foremanas man davė labai sunkų darbą prie kito mechaniko. Kai aš prašiau pakeisti darbą, nes jį man buvo sunku dirbti su dar nesugijusia ranka, foremanas pasakė, kad šis darbas yra lengvesnis, negu dažymas ir kopečių kilnojimas. Mano pasiaiškinimai, kad tai ne aš dažiau, nepadėjo. Aš tylėjau ir kenčiau, nes tada dar negalėjau išeiti į pensiją, nors ir foremanas ir jo padėjėjas šaipėsi, juokėsi ir tyčiojosi. Žinoma, daug ir darbininkų jais patikėjo. Pagaliau "išėdė" ir 1963 metais palikau tą darbovietę.

Man rodos, kad čia yra garbės įžeidimas. Be to, tas melas suteikė man skaudžių ketverių metų nemalonumų ir nervų draskymą. Ar dar nevėlu patraukti tą šmeižėją į teismą?

Nukentėjęs, **B.J.**

Užjausdama ir suprasdama Tamstos pasipiktinimą, turiu vis dėlto pasakyti, kad neturi Tamsta pagrindo bylai iškelti. Amerikoj nėra tokio įstatymo, kuriuo remiantis galima būtų žmogų patraukti atsakomybėn už garbės įžeidimą. Vadinamieji "libel and slander" (šmeižto) įstatymai numato, kad bylai iškelti nukentėjęs turi įrodyti piniginius arba materialinius nuostolius. Turėti tik nemalonumų ir pasipiktinimo dėl asmens įžeidimo nesudaro pagrindo ieškiniui iškelti.

Yra tam tikrų išimčių. Pavyzdžiui, jei nukentėjęs gali įrodyti, kad šmeižtas pakenkė jo užsiėmimui, profesijai arba biznyje, jam gali kartais pavykti bylą laimėti ir neįrodžius piniginių nuostolių, jei jis įrodytų, kad buvo "šmeižėjo" kaltinimas "rimtu" nusikaltimu (crime); jam kartais gali pavykti gauti vadinamų "nominalių" nuostolių ir gal "atsiprašymo". Tamstos atveju nebūtų galima įrodyti materialinių nuostolių, todėl nieko neišloštum, padavęs į teismą.

Labai suprantama, kad žmogui gali būti ir skaudu ir pikta dėl panašių atsitikimų. Deja, ne kiekviena morali skriauda gali būti "teisės būdu" atlyginama. Be to, galiu Tamstai pasakyti, kad įstatymai numato labai trumpą laikotarpį iškelti šmeižto byloms. Vadinamieji "Statutes of Limitation" Tamstos atveju jau senai pasibaigė. Jei ir būtumei turėjęs pagrindo bylai iškelti, jau dabar būtų pervėlu.

L. KAULINIS diriguoja šeštadieninės mokyklos chorui Kalėdų eglutės vakare Philadelphijoje. Nuotr. V. Gruzdžio.

BESIRUOŠIANT VASARIO 16 MINĖJIMUI

Worcester, Mass. — Sausio 2 lietuvių klube įvyko lietuvių organizacijų tarybos susirinkimas. Dalyvavo apie 20 atstovų. Apsvarstytas Vasario 16 minėjimas, kuris bus vasario 14 šv. Kazimiero salėje. Minėjimui parengti sudarytos įvairios komisijos. Ginčų sukėlė pasiūlymas iš surinktų aukų paskirti bent 50 dol. Rezoliucijom Remti Komisijai Los Angeles. Teko aiškinti, kas yra toji komisija. Keista, kai atsiranda žmonių, kurie lietuviškus laikraščius skaito ir dar nežino, kad į praėjusį Kongresą buvo įneštos net 76 rezoliucijos Lietuvos reikalu. Yra žmonių, kurie nieko naujo nepripažįsta ir nelinkę skaitytis su daugumos nuomone, nors demokratiškame krašte gyvendami ir paseno.

Šiame susirinkime dalyvavo ir nemažai jaunimo. Nutarta sudaryti bendrą lietuvių jaunimo komisiją, kuri apimtų ir nelietuviškai kalbančius, bet Lietuva besirūpinančius. Komisija pavesta organizuoti Dainiui Glodui.

Mirė sausio 2 Elena Daubarienė, veikli L.K.M. Sąjungos kuopos narė apie 30 metų. Palaidota iš šv. Kazimiero bažnyčios. **Pr.**

Asmeniškumui neturėtų būti vietos

Pittsburgh, Pa.—Mūsų mieste jau apie 30 metų gražiai ir garbingai veikia vadinamas Lietuvių ūkės klubas. Klubo nariais gali būti visi lietuviai— geri, teisingi, garbingi, vyrai ir moterys įvairių religinių bei politinių pažiūrų, išskyrus komunistus.

Paskutiniame susirinkime buvo svarstomas V. Količienės prašymas priimti į klubą. Vienas narys užprotestavo, nepaaiškinęs priežasties; esą tai jo asmeninė privilegija. Viešai balsuojant, 5 pasisakė už, 6 prieš, kiti susilaikė. Toliau taip neturėtų būti, nes klube nėra vietos asmeniškumam. Klubui naudinga, kad priklausytų daugiau gerų lietuvių. V. Količienė yra gerai žinoma visoje mūsų apylinkėje. Ji gražiai dirba Balfe, Alte, SLA, seserim pranciškietėm ir k. **Narys**

Ilgo grojimo lietuviškos plokštelės

Varnas. Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos, st. 6.00	$5.00
Sutemų garsai. V. Stankus. 10 muzikos šokių. ... Stereo 6.00	$5.00
Dainos iš Lietuvos. L. Juodis su Rūtos ans. 16 dainų.	4.00
Lietuvos prisiminimai. L. Juodis. 14 liet. dainų akomp. gitara	5.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai. 2 pl.. 24 l. šokių ir dainų	8.00
Lietuvių tautiniai šokiai. J. Stuko leid. 14 tautinių šokių	4.00
Težvdi vėliai Lietuva. Vyčių choro įdainuota 17 liet. dainų	4.00
Lietuviški šokiai. akordeonu K. Daubaro įgrota 18 liet. šokių	4.00
Dainos Lietuvai. S. Čerienės komp. įdainuota 12 liet. dainų	4.00
Lietuvos kanklės. 14 liet. kūrinių, vad. O Mikulskinei. Ster. $5	4.00
Mylėsi Lietuva iš tolo. II dainų šventės 15 rinktinių dainų	4.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio. 14 lietuviškų dainų	4.00
Kalėdų giesmės. Br. Budriūno Ansamblio 11 kalėd. giesmių	5.00
Tėvynei aukojam. Dainavos Ansamblio. 14 l. dainų. Ster. $6	5.00
Mes padainuosim. Čiurlionio Ansamblio 16 l. dainų. Ster. $7.50	6.50
Lietuviški maršai. Br. Jonušo įgrota 12 liet. patrijot. maršų	7.00
Ar žinai tą šalį. R. Mastienės. 13 liet. dainos solo	5.00
A. Šabaniausko. po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po $5.00	10.00
Lietuviškos dainos ir šokiai. Monitor Co. 16 l. dainų ir šokių	4.50
S. Barkaus radijo vak. dainuoja. 10 kalėdinių ir 10 liet. dainų	5.00
Rožės ir tylūs vakarai. V. Stankus. 11 lengvos muz. šokiai	5.00
Ar pameni. V. Stankus. 10 šokių muzika solo. ..... Ster. $6	5.00
Milžino paunksmė. Montrealio l. dramos teatro 3 pl. albumas	15.00
Suk, suk ratelį. Vilniaus choro 14 liet. dainų	4.00
Pilėnai. Liet. opera iš pavergtos Lietuvos (3 plokštelės)	11.00
Trijų metų Irutė. Ir. Giečiūtės 8 liet. patriotinės vaik. dainos	3.00
Lietuviškų dainų, šokių, polkų. Žukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Dainuojame su Lione. 16 liet. dainų, įdainuotų L. Juodytės	5.00
Mes žengiame su daina. New Yorko vyrų oktetо 17 dainų ...	4.00
Liaudies giesmė. Tėviškės choro 11 giesmių ir dainų plokšt.	5.00
Linksmieji broliai. 12 liaudies kūrinėlių	5.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai. J. Karvelis. 10 plokštelių .... po	5.00
Clevelando Vyrų oktetas. 12 muzikos šokių rink. Stereo $6.00	5.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasiliūno	6.00
Dainuojame su Rūta. J. Stukas. Rūtos ans. 17 liet. d.	4.00
Lione Jodis Contralto. Town Hall 14 kūrinių rečitalio pl.	6.00
7 Kristaus žodžiai. Šv. Kazimiero parapijos choras	5.00
Žirginėliai. Montrealio liet. dramos vaikams pasakos	4.00
40 liet. dainų muzika. Tautinio orkestro leidinys	4.00
Garbė Tau, Viešpatie. Dainavos relig. giesmės. Stereo $6.00	4.00
Poezija. A. Gustaitis ir Stasys Santvaras	5.00
Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)	3.00
Lithuanian 2-speed record course	3.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N.Y. 11221
(Persiuntimo išlaidom prašom prideti 50¢)

PADĖKITE PRANCIŠKONAMS PASTATYTI LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRĄ NEW YORKE

VIENUOLYNĄ-KOPLYČIĄ, SPAUSTUVĘ, PATALPAS LIETUVIŲ VISUOMENINIAM REIKALAM

Aukos siunčiamos adresu:

BUILDING FUND
FRANCISCAN MONASTERY
680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Aukojusieji 1000 dol. tampa garbės fundatoriais
500 — amžinais nariais
100 — fundatoriais
aukojusieji mažiau — rėmėjais.

Galima įrašyti ir mirusius (memorial). Aukotojų vardai bus įamžinti pastato garbingoje vietoje ir prisimenami vienuolių maldose bei mišiose.

Siunčiu auką statybų fondui $.....

Pažadu auką statybų fondui $.....

Įrašau mirusį .....

Siuntėjas .....

Adresas .....

.....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

FOTOGRAFAS Romualdas Kisielius

Tarptautinės Fotografų Sąjungos narys, baigęs Amerikos kariuomenės foto mokyklą. Jums už prieinamiausią kainą atliks visokius fotografinius darbus.

Dėl susitarimo skambinti — GLenmore 2-0029

LITAS Investing Co. Inc.

kviečia

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui

Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIONAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.; HI 1-6799
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997

Darbo valandos: šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

VIKTAKALNIS

Iš senų žmonių pasakojimų

Kalvarijos vieškeliu keliaujant iš Gražiškių į Vištytį, perėjus Kregždžių kaimą, prieinamas lapuotų medžių miškas, vietinių žmonių vadinamas Beržynu. Senais laikais jis visas arba tik rytinė jo dalis buvo Kregždžių kaimo ganykla. Baudžiavą panaikinus ir išsikėlus kaimo gyventojams į vienkiemius, miškas atiteko Skardupių dvarui nuosavybėn. Kiek vėliau rusų valdžia dvarą su mišku atidavė vienam armijos generolui.

Pačiame miško, pietrytiniame kampe yra didelė pieva, vadinama Skauradpievė. Vakariniam jos šone išsikiša iš miško tik maža dalele kalniukas, vadinamas **Viktakalniu.** Kalniukas šį pavadinimą, sakoma, gavęs dėl to, kad jame, prie pat Skauradpievės, palaidota jauna mergaitė Viktė (Viktorija). Palaidojimo vietos jau seniai nei mažiausios žymelės neužsiliekę. Rodosi, 1898 m. Skauradpievę šienaujant vienas senelis iš Kregždžių kaimo, J. Bujauskas, anot jo žodžių, nurodė vietą sakydamas: "Ot štai čia tos vargšės Viktutės amžino poilsio vietelė".

Viktė tarnavusi pas miško užvaizdą ar valdytoją, žmonių vadinamą "nadlesninką", kuris gyveno Skardupiuose, kitoje miško pusėje. Tas ponas mergaitę suviliojęs ir kai ana tapusi neščia, norėdamas jos nusikratyti, primušęs ir dar po medžiu pakoręs. Jis paskelbęs, kad jo tarnaitė iš namų pabėgusi. Įsakė apylinkės žmonėms ieškoti. Žmonės radę Viktę po medžio šaka bekabančią. Ponas įsakęs pakaruoklės neliesti ir tuoj nusiskubinęs valdžiai pranešti, kad jo tarnaitė pasikorė.

Kad ji buvo primušta (o gal ir užmušta) visi žmonės, kurie tada ją matė, žinojo: buvę aiškiai matomos smilkiniuose ir veiduose mušimo žymės. Bet kas anais laikais drįstų prasitarti prieš poną? Sveikas prapuolęs! Valdžia ir paskelbė, kaip ponas liudijo: mergaitė nusižudė. Savižudė turinti būti ir palaidota, kur sau galą suradusi.

Kas parūpino grabą ir kas palaidojo, ar Kregždžių kaimo gyventojai, ar jos buvęs ponas, žinios neužsiliko. Mano motinos vyriausioji sesuo M. Verbylienė, tuo metu buvusi apie 10 metų (ir jai, kaip visiems kaimo vaikams padieniui reikėdavę prie kerdžiaus kaimo gyvuliai ganyti), mums pasakodavus, kad buvę pora tokių išdykėlių piemenų, kurie išsipjaudavę ilgas lazdas ir baksnodavę į karstą šūkaudami: — "Ei, Vikte, kelkis, štai tavo ponas atvažiuoja"!

Kalnelį, kuriam nelaimingoji palaidota, vietiniai žmonės pavadino jos vardu — Viktakalniu. Kitaip įvykę su jos buvusiais ponais. Jų gyvenvietės Skardupių laukuose beveik nė žymės neliko. Tik dar 1901 m. iš dviejų senelių nugirdau, kad seniau čia gyventa ruso 'nadlesninko". Jo gyvenvietė praminta panieką reiškiančiu pavadinimu "Kuiliakriukis".

J. Mikolaitis.

ATSIPRAŠOME! Praėjusiame Darbininko numeryje Albinos Strimavičienės padėkoje buvo sukeistos vietomis dvi eilutės ir viena išleista. Nuoširdžiai atsiprašome už padarytą nemalonumą ir čia kartojame tą padėką ištisai.

Redakcija

Ridgewoode, prie gero susisiekimo ir parko, išnuomojamas butas iš 5 šviesių kambarių. Kreiptis EV 6-5888.

Parduodamas gerame stovyje mažai vartotas automobilis 1951 m. modelio Plymouth. Skambinti TA 7-6355.

Pakeitus šildymo sistemą, yra likę apie 7 tonai kurenamų anglių (bockwet rūšis), kuriuos galima pirkti už labai prieinamą kainą. Vieta yra East New Yorke, iš kur galima juos pasiimti. Skambinti VI 7-3563.

PADĖKA

Skaudaus liūdesio valandoje, mirus mylimam vyrui ir šeimos tėvui

A†A

JUOZUI P. STRIMAVIČIUI

reiškiame širdingą padėką kun. McKennen, kun. Guinanan už ligonio aprūpinimą sakramentais namuose, už šv. Mišias, maldas ir palydėjimą į kapus. Nuoširdi padėka giminėm, draugam ir pažįstamiem, lankiusiem ir guodusiem ilgos ir sunkios ligos metu, papuošusiem jo karstą gėlių puokštėmis ir vainikais, lankiusiem koplyčioje, už velionį užprašiusiem šv. Mišias, maldas; mums pareiškusiem užuojautą žodžiu, laiškais, laikraščiuose ir aukomis, ir palydėjusiem į kapus, taip pat karsto nešėjam.

ALBINA STRIMAVIČIENĖ ir šeima

A†A

Architektui VLADUI ŠVIPUI

mirus, gilaus liūdesio prislėgtom žmonai Bronei, dukterim Ramintai ir Daivai ir giminėm nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Teodora ir Domas PENIKAI

Mylimam Tėveliui

A†A

Arch. VLADUI ŠVIPUI

mirus, koleges DAIVĄ ir RAMINTĄ giliai užjaučia

Santaros - Šviesos Federacija
New Yorko Skyrius

A†A

ANTANUI JONIKUI

mirus, jo broliui Vincui ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

JONAS ŠVARPLAITIS
ir šeima

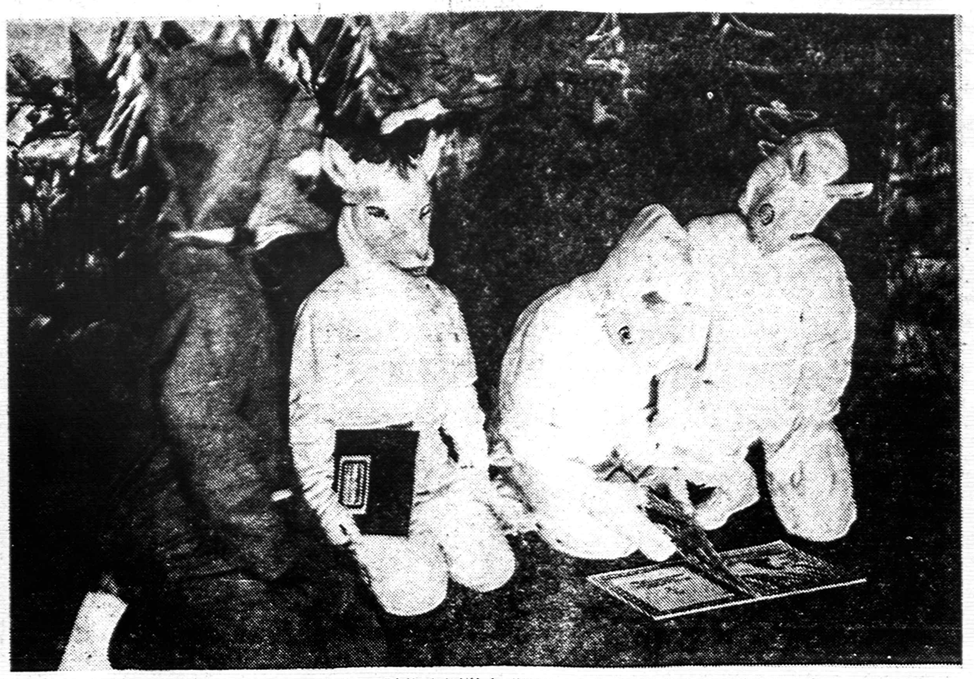

VINCO KRĖVĖS šeštadieninės mokyklos Philadelphijoje "Miško žvėreliai" Kalėdų eglutės vakare nutarė mokytis lietuviškai .... Nuotr. V. Gruzdžio.

NEW YORKO SKAUTAM REMTI KOMITETAS DĖKOJA

New Yorko Skautams Remti Komiteto ruoštos "Rudens Vaišės" lapkričio 14 praėjo labai sekmingai. Į vaišes atsilankė apie 200 svečių neskaitant studentiško jaunimo, kuris po savo suvažiavimo atvyko pas mus pasivaišinti. Svečių tarpe buvo prel. J. Balkūnas, gen. konsulas V. Stašinskas, Atlanto pakraščio vadeiva J. Raškys su žmona iš New Britain, Conn. Skautų Sąjungos steigėjas Lietuvoje P. Jurgėla su žmona, "Neringos" ir "Tauro" tuntininkai R. Bružinskienė, A. Samušis su žmona, Šimanskai iš Hartford, Conn. ir kiti.

Pradžioje buvo pagerbtas P. Jurgėla. Garbės svečių žmonos apdovanotos orchidėjomis. Dainavo solistė I. Stankūnaitė akomponuojant jos tėveliui komp. J. Stankūnui. Solistė buvo visų klausytojų labai šiltai priimta. Po to sekė vaišės ir šokiai, grojant T. Tomo puikiam orkestrui. Šokių metu buvo pravesta televizijos aparato loterija. Laimingą bilietą įtraukė gen. konsulas V. Stašinskas. Laimingoji buvo Gražiūnienė iš Woodhaven, N.Y.

Šis gražus pobūvis pareikalavo daug talkininkų, be kurių varglai būtų taip sklandžiai viskas praėję. Visiems priklauso mūsų visų nuoširdžiausia padėka. Dėkojame prel. J. Balkūnui už leidimą pasinaudoti jaukia ir gražia sale, mieliem mūsų garbės svečiam už atsilankymą, solistei I. Stankūnaitei ir kompozitui. J. Stankūnui už suteiktą iškilmingumą mūsų vaišėms. V. Zeleniui už davimą progos gauti televizijos aparatą ir vėliau už platinimą bilietų vaišių metu su I. Vilgaliene. skautų tėveliam prisidėjusiem prie loterijos pasisekimo, o taip pat H. Andruškienei, L. Baltrušaitienei ir A. Trečiokui. Už prisiųstas aukas skautų reikalams dėkojame Čečetienei ir dr. B. Paprockienei. Skautų mamytėm ir tėveliam ačiū už pagalbą vaišių metu ar gaminimą maisto L. Ašenbergienei, D. Birutienei, J. Birutienei, I. Dičpinigaitienei, Jankauskienei, Jasaitienei, B. Labutienei, A. Liobienei, M. Noreikienei, L. Milukienei, dr. R. Saldaitienei, D. Semaškienei, dr. J. Snieškienei, R. Strazdienei, dr. J. Vytuvienei, A. Žukienei, V. Gerulaičiui, M. Jankauskui, H. Miklui, ir visiem kietiem bet kuo prisidėjusiem ar atsilankiusiem į vaišes. Pelnas bus panaudotas naujom palapinėm įsigyti. **Komitetas**

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko jubiliejaus proga gauta aukų:

E. Geibavičius, New Orleans, La. — 13 dol., prel. P. Virmauskis, So. Boston, Mass., 10 dol., A. Gylys, Olimpia, Washington — 10 dol., V. Lazauskas, Baltimore, Md. — 10 dol. J. Airošius, Roslindale, Mass. 7 dol.

Po 5 dol. — J. Grybauskas, Rochester, N.Y., P. Kalvynas, Worcester, Mass., M. Karpienė Waterbury, Conn., Vit. J. Grajauskas, Cliffside, N.J., A. Znotienė, Kearny, N.J.

Po 3 dol. J. Butkus, Bridgeport, Conn., V. Bražiulis, Cleveland, Ohio, K. Garbauskas, Gt. Neck, N.Y., A. Ivaška, Stratford Conn., J. Juška, Rochester, N. Y., K. Seliokas, Waterbury, Conn. J. Baltrus, Du Bois, Pa. A. Maceika, Richmond Hill, N. Y., A. Udelis, Richmond Hill, N.Y., S. Klingys, Ozont Park, N.Y., E. Vilimaitis, Dayton, Ohio, V. Vilimavičius, Brooklyn, N.Y., M. Palitonis, Dorchester, Mass., V. Stankauskas, Cleveland, Ohio, J. Revukas, Cranford, N.J., M. Alukonis, So. Boston, Mass., W. Makarchuk, Los Angeles, Calif., V. Kovell, Colonia, N.J.,

Nuoširdžiai dėkoja
T.T. Pranciškonai

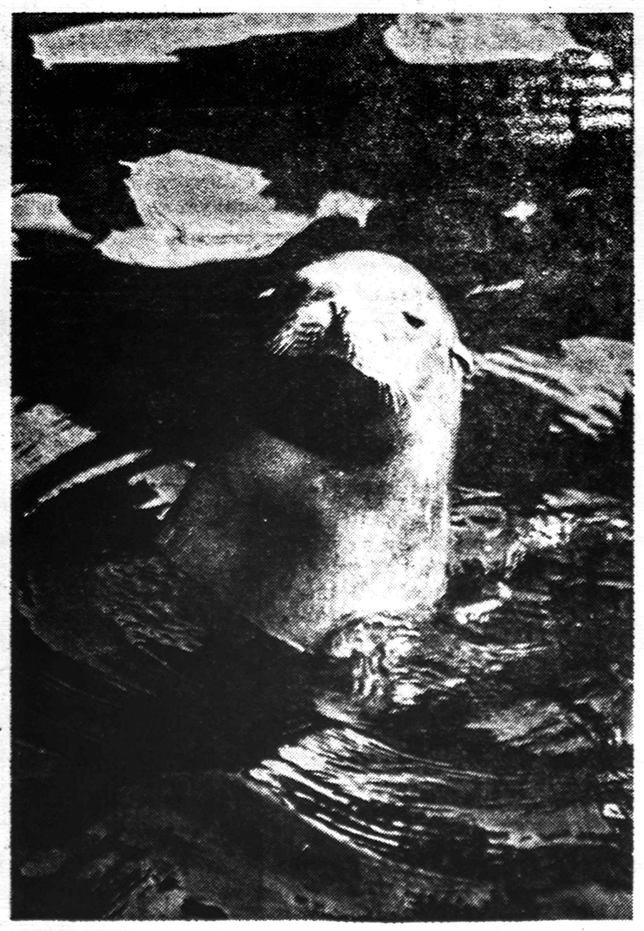

NORS ATRODAU nebejaunas, bet man ir tarp ledų nešalta maudytis. Nuotr. R. Kisieliaus

RESTAURANTS

NEW BONAPARTE
1613 AVENUE M
(Next to Elm Theatre)
DEwey 6-6880
Have you tried
RALPH SORENTINO'S
Famous Italian Cuisine?
"Where the Stars Meet"
A La Carte Dinners - Cocktails
Parties Accommodated

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

JAU 22 METAI!
WEJD
1330 KIL. 97.9 MEG. (FM)
LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.RR
DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205
Tel. (201) 289-6878

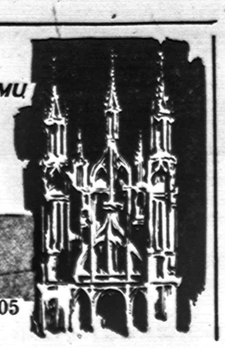

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 klc.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
pran. Edv. Melninkas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — šeimos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

Parengimai New Yorke

Sausio 16 — Vajaus užbaigimo vakaras Apreiškimo parap. salėje. Rengia Balfo 100-sis skyrius.

Sausio 30 — A. L. Inž. ir Architektų sąjungos tradicinis balius Shereton Motor salėje, Manhattane.

Vasario 14 — Vasario šešioliktosios minėjimas Websterio salėje, Manhattane. Rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

Vasario 21 — Lietuviškos užgavėnės. Rengia ALRK Moterų S-gos 29 kuopa Apreiškimo parapijos salėje.

Vasario 27 — Užgavėnių balius rengiamas Birutiečių, L. M. A. New Yorko klubo ir S.L.A. moterų 99 kuopos Sheraton-Atlantic viešbutyje.

Vasario 28 — Skautų pramoga — Kaziuko mugė Apreiškimo parapijos salėje.

Kovo 7 — K. V. Banaičio kūrinių koncertas Carnegie Recital Hall salėje. Rengia lietuviai muzikai.

Numatomus parengimus pranešti S. DZIKUI, 89-17 97th St., Woodhaven, N.Y. — tel. VI 7-5113.

FOR SALE

1962 Chevrolet, 2 door, Biscayne, like new, 6 cylinders, Standard shift Turquoise 1,100 dol. VI 3-6545.

"VENTA"
Home Improvements
Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDŽIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
-JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

LIETUVIŲ ADVOKATAI
Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
-Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

DARBININKAS

Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068

NEW YORKO NAUJIENOS

Vasario Šešioliktosios iškilmingas minėjimas New Yorke, kaip ir kasmet, įvyks Websterio salėje, Manhattane, vasario 14 dieną, sekmadienį, 4 val. popiet. Meninėje programos dalyje dalyvaus Operetės choras, Brooklyno tautinių šokių grupė ir kanklininkių būrelis Vaidilutė.

Vliko pirmininkas Vac. Sidzikauskas, gen. sekretorius J. Audėnas ir Tautos Fondo pirmininkas prel. J. Balkūnas praėjusį savaitgalį buvo nuvykę į Chicagą pasitarimam su Altu.

Ateitininkų šventėje gruodžio 20 pusryčius patiekė ne ateitininkės sendraugės, bet ateitininkų moksleivių tėvų komitetas.

Kun. Jonas Šernas, Kearney, N. J. lietuvių klebonas, paaukojo Balfo vakarui Brooklyne limuzino transportaciją orkestrui Keturi Aidai - Four Echos. orkestras atvyks groti šokiam, kurie prasidės tuoj po vaidinimo Apreiškimo par. salėje sausio 16 d.

1005 DOLERIŲ

Tėvų pranciškonų statomam kultūros židiniui New Yorko ateitininkai sendraugiai sausio 10 Apreiškimo parapijos salėje įteikė 1005 dol. Įteikta New Yorko ateitininkų šeimos šventės metu.

A. a. poeto Algimanto Mackaus prisiminimas bus sausio 15 d. 8:30 v.v. dail. Kazio Žoromskio studijoje, 257 West 14 St., Manhattene. Apie poeto kūrybą kalbės A. Lansbergis, eilėraščius deklamuos Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius. Rengia L.J.O.F. diskusijų ratelis.

Angelų Karalienės Amžinojo Rožančiaus Draugijos laimėjimų vakaras bus sausio 16, šeštadienį, 4 val. popiet.

Moterų Vienybės susirinkime sausio 19 garbės viešnia bus Ligija Bieliukienė. Susirinkimas bus 8 v.v. Arūnų namuose Woodhavene.

Litas Investing Co. praneša, kad metinis akcininkų susirinkimas įvyks sausio 17 d. 3:30 v. popiet viceprezidento Algio Vedecko bute, 83 Morgan St. Stamford, Conn.

A. VAINIUS įteikia 1005 dol. čekį pranciškonų kultūros židinio statybai. Čekį priima Tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M. Brooklyno vienuolyno viršininkas. Vidury — prof J. Eretas. Nuotr. P. Ąžuolo.

RYTINIO PAKRAŠČIO MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

(atkelta iš 3 psl.)

metodus surašyti. Padėkojo E. Ruzgienei už gražiai pravestą pavyzdinę pamoką. E. Ruzgienė nusiskundė tėvais, kurie nenoriai ateina į susirinkimus ir neprižiūri vaikų, kad gerai atliktų namuose pamokas.

Anglų ir lietuvių kalbų skirtumai

Šia tema paskaitą skaitė **prof. dr. A. Klimas** iš Rochesterio. Jis išdalino visiem susirinkusiem gražiai išleistą leidinėlį — lietuvių kalbos istoriją. Mokytojas turi gerai žinoti priebalsių ir balsių pasiskirstymą kalboje ir jį perduoti mokiniui. O taip pat parodyti tuos skirtumus, kurie yra tarp anglų ir lietuvių kalbos. Reikia vaikam duoti kalbėti į rekordus, kad vėliau galėtų pasiklausyti ir save ištaisyti. Reikia ieškoti būdų, kurie ateitų vaikui į pagelbą mokantis kalbą.

Rašyba, rašmens, programos

Konferencijoje svarstyta ir nutarta laikytis jablonskinės rašybos. Kiek ilgiau sustota ir norėta įrodyti kai kurių raidžių vienodumą su anglų rašmenimis. Pagaliau prieita bendro nutarimo: mokyti vaikus lietuvių kalbos rašmenų. Išreikštas pageidavimas, kad LB Švietimo Taryba turėtų vieną bendrą planą, bendrą programą visom mokyklom. Senoji laida išsibaigė. Naujai sudaryti reikėtų visų pritarimo. Reikia išrinkti komisiją, kuri prižiūrėtų naujos programos sudarymą, o visos mokyklos atsiųstų savo pageidavimus bei prisidėtų prie naujos programos sudarymo.

Švietimo Taryba savo žinioje turi virš 50 mokyklų. Įvairūs nesusipratimai skaldo mokyklinį darbą. Tam yra sudaryti darbo ir tvarkos taisyklių projektai. Artimiausiu laiku bus išsiuntinėta visom mokyklom. Be to, reikėtų suvienodinti visų mokyklų pažymių knygutes ir baigiamuosius pažymėjimus.

Tėvai ir lituanistinis švietimas

Antros dienos konferencijoje, sausio 3, sekmadienį, po pamaldų Apreiškimo bažnyčioje, paskaitą skaitė **Vaclovas Čižiūnas** iš Patersono. Jis nušvietė tėvų vaidmenį lituanistinio švietimo uždaviniuose. Šeima, sakė prelegentas, yra pirmoji tautos arena ir tik joje gali išlikti vaikas ištikimas savo tautai. Sunkumai mokykloms kyla iš pačių tėvų. Tai bendruomenės skauduliai, kurie lyg kokie stabdžiai trukdo bendradarbiavimą šeimos su mokykla, trukdo ugdymą lietuvybės kūrime.

Šalia mokyklos ir šeimos yra bažnyčia, kuri gali paliesti klausimus tautinės priklausomybės rate.

Lietuviškos radijo valandėlės parengimai, spauda, plokštelės ir tėvų su vaikais pasikalbėjimai turi būti tautinės kultūros auklėjimo veiksniai (paskaita bus Darbininke atspausta atskirai. Red.).

Sumanymai ir pageidavimai

Išreikštas pageidavimas išleisti mokytojų metraštį pedagoginėmis temomis, išvystyti mokytojų tarpusavio bendradarbiavimą, kreiptis į jaunimą, kad išeįes iš mokyklos nenusigrįžtų nuo jos, o retkarčiais ateitų į parengimus ar mokyklos užbaigimus, o taip pat bendradarbiautų su buvusiais mokytojais.

Buvo paskaitytas specialus Putnamo seselių pageidavimas. Jos ragina jaunimą skaityti savo spaudą, rengti lituanistinių mokyklų varžybas, skaityti "Eglutę", o taip pat ieškoti naujų prenumeratorių. Ragina siųsti dukras į jų vadovaujama vasaros stovyklą, atsilankyti į ruošiamas šventes. Nutarta kreiptis į "Eglutės" redakciją, kad ši bandytų padaryti laikraštėlį pagelbinę priemonę mokyklom.

Suvažiavimas baigtas

New Yorko Apygardos pirmininko J. Šlepečio padėka kleb. kun. N. Pakalniui už prieglaudą, paskaitininkams ir paskaitas ir mokytojam — už dalyvavimą. Pabaigoje sugiedotas Tautos himnas.

Janė Gerdvilienė

NIJOLĖ MARTINAITYTĖ ir Jonas Kelečius, abu iš Chicagos, vaidins Balfo vakare sausio 16 Apreiškimo parapijos salėje.

Sausio 16, šeštadienį
Pradžia 6 val. vak.
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE
259 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.

BALFO VAJAUS UŽBAIGIMO
VAKARAS

PROGRAMOJE:

Nijolė Martinaitytė
Jonas Kelečius
Rimvydas Cinka

suvaidins:
Kosto Ostrausko — GYVENO KARTĄ SENUKAS IR SENUTĖ
Tennessee Williams — KALBĖK MAN KAIP LIETUS
Brolių Quintero — SAULETĄ RYTĄ

— PO PROGRAMOS ŠOKIAI GROJANT "4 AIDŲ" ORKESTRUI —

Veiks bufetas su valgiais ir gėrimais
Bilietai: auka $2.50 suaugusiems
$1.00 vaikams
Ateidami paremsite šalpos darbą ir pasigėrėsite puikia programa.

Balfo Vajaus Komitetas
100 New Yorko Skyrius

Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos Centro posėdis įvyks šį sekmadienį, sausio 17 d. 3 val. 30 min. popiet A. Radzivanienės bute — 84-16 110 St., Richmond Hill, N.Y. Po posėdžio 5 val. Brooklyno Šv. Jono universiteto prof. kun. A. Norius kalbės tema "Šeima ir mūsų jaunimas". Po to bus šis tas iš poezijos ir prozos. Talkininkės ir viešnios kviečiamos pasiklausyti įdomios ir svarbios temos.

Marijona Pikturnienė, Darbininko ilgametė skaitytoja, mirė sausio 8 Hartfordo ligoninėje. Palaidota sausio 11 iš Hartfordo lietuvių parapijos bažnyčios. Laidojimo apeigas atliko kun. Vytautas Pikturna, mirusiosios vyro brolvaikis. Laidotuvėse dalyvavo didelis būrys Hartfordo lietuvių ir jos giminių, kuriuos ji su vyru Stanislavu Pikturna atsikvietė po šio karo iš Europos.

Išnuomojamas rūsyje (basement) 2 kambarių su vonia butas East New Yorke. Teirautis telefonu: AP 7-6127.

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Petro parapijos choras sausio 16, šeštadienį, 7:00 val. vakare Lietuvių Piliečių D-jos salėje rengia pobūvį su platesne programa ir šokiais. Programoje choras padainuos keletą liaudies ir lietuvių kompozitorių originalių dainų, o solistas Stasys Liepas atliks iš Schuberto ciklo "Winterreise" keletą dainų, kurie Bostone nebuvo dainuoti, ir lietuviškų dainų bei arijų. Bilietai po 1.50 dol.

Inž. Jurgis Valiukonis, kuris apie porą metų dirbo prie radaro įrengimų Amerikoje ir Kanadoje, Naujų Metų proga aplankė savo tėvus Bostone. Po švenčių inž. J. Valiukonis išvyko į naują paskyrimo vietą Baltimorėn.

Lietuvių katalikių moterų kuopos vaidinimas bus vasario 7 d. Pelnas skiriamas parapijai lituanistikos palaikymui.

Vliko pirmininkas Vac. Sidzikauskas sausio 16 d. 7:30 val. vakare kultūriniam subatvakary kalbės tema "Lietuvos laisvinimas ir šių dienų tarptautinė politika".

Dr. Henrikas Nagys iš Kanados, kultūros klubo susirinkime kalbės apie lietuvių poeziją. Iš Henriko Nagio kūrybos paskaitys Jurgis Jašinskas, o iš Fausto Kiršos padeklamuos Birutė Adomavičiutė.

Jūrų skautų Nemuno tuntas Kalėdų švenčių proga beturčiams vaikams surinko 1246 žaislus ir pagamino savų jūriškų 186, kuriuos paskirstė įvairioms institucijoms — našlaičių namams ir kitur.

STASYS LIEPAS

DARBININKO nauji skaitytojai

A. Skruzdys, Fort Plain, N. Y., H. Satinskas, Drexel Hill. Pa., J. Markvėnas, Worcester, Mass., W. Šeštakauskas, Elizabeth, N.J., V. Miškinis, Amsterdam, N.Y., V. Strockienė, So. Boston, Mass., A. Bražėnas, Detroit, Mich., K. Bogumirskas, Paterson, N.J. M. Vasiliauskas, Thornton, Ont. Canada, J. Misiūnas, Fairlawn, N. J. Sperauskas Family, Calgary Alberta, Acanda, A. Kazukauskas, Lake Hiawatha, N.J., V. Laugalis, Towaco, N.J. V. Baltutis, Lake Hiawatha, N.J., A. Tirlikas, Manchester, Conn. G. Valatka, Randolph, Mass., W. Valutsky, Smithtown, N.Y. J. Glušauskas, New York, N.Y. D.R. V. Ramanauskas, Clevaland, OHIO.

Sveikinimai naujiem skaitytojam. Darbininkas ypač šiais jubiliejiniais metais prašo visų naujų skaitytojų surasti vieną naują skaitytoją, kad būtų galima atsverti mirusių eiles. Naujiem skaitytojam pirmaisiais metais metinė prenumerata tik 5 dol. Rašyti: **Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.**

Išnuomojama krautuvei naujai atremontuotos patalpos Lietuviam duodama labai prieinamą kaina. Patalpos 95-09 Jamaica Ave., Woodhavene. Teirautis VI 6-7405 arba VI 6-3594.

Atvyksta kamerinis teatras iš Chicagos

Balfo vajaus komitetas ir 100 Balfo skyriaus valdyba mieliem remėjam ir plačiai visuomenei rengia įdomų vakarą sausio 16 d. 6 val. vakaro Apreiškimo par. salėje.

Jau keleri metai Balfas visuomenei vajaus baigimo proga surengia kokią nors įdomesnę kultūrinę programą. Šiais metais iš Chicagos pakvietė kamerinį teatrą, kuris gražiai yra užsirekomendavęs savo mieste ir plačiai važinėjęs po lietuviškas kolonijas. Visur susilaukė tinkamo įvertinimo ir publikos pripažinimo. Šį kartą New Yorko lietuviai turės progos patys pasigėrėti šio teatro vaidyba.

Vakarų pasaulyje kameriniai teatrai yra susilaukę didelio pasisekimo ir yra mėgiami. Chicagos lietuviai aktoriai yra pabandę šiuo keliu pasukti; jų pasirodymai sutikti šiltai.

Atvyksta Nijolė Martinaitytė, Rimvydas Cinka ir Jonas Kelečius. Jie suvaidins Kosto Ostrausko "Gyveno kartą senukas ir senutė". Ten nes se e Williams "Kalbėk man, kaip lietus" ir brolių Quintero "Saulėtą rytą". Režisavo Nijolė Martinaitytė, scenos apipavidalinimas Jono Kelečiaus, garsų efektai Rimanto Cinkos.

Kiek teko patirti šiomis gastrolėmis susidomėjimas yra didelis ir jų atsilankymas laikomas reikšmingu kultūrinio gyvenimo įvykiu mūsų visuomenėje. Reikia pasidžiaugti Balfo vadovybe, kuri stengiasi visuomenei duoti gerų kultūrinių pramogų. (v.).

Išnuomojamas 5 kambarių butas Ridgewoodo rajone. Su apšildymu. Tinkamas šeimai su vaikais. Nori lietuvių. Skambinti GL 3-8426.

Išnuomojamas butas Richmond Hill sekcijoj iš 5 erdvių kambarių su centraliniu apšildymu ir prie gero susisiekimo. Skambinti vakarais po 6 val. arba šeštadienį visą dieną. Telef. 849-1410.

Išnomuojamas butas gražiame Woodhaveno rajone. Šeši kambariai pirmame aukšte. Dėl papildomų informacijų skambinti **VI 9-0775.**

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

LIETUVIŲ kalbos pamoka Maironio šeštadieninėje mokykloje. Moko Genė Nutautaitė. Nuotr. R. Kisieliaus.